

STELIAN TĂNASE

DINCOLO NU E NIMENI

CORINT
FICTION

STELIAN TĂNASE

DINCOLO NU E NIMENI

O comedie

CORINT
FICTION

Pentru Elena

Motto:

„PRISTANDA: Aseară pe la zece și jumătate, mă duc acasă, îmbuc ceva și mă dau așa pe-o parte să ațipesc numai un minuțel, că eram prăpădit de ostentit de la foc. Nevasta zice, pardon: «Dezbracă-te, Ghiță, și te culcă.» Eu, nu; eu, la datorie, coane Fănică, zi și noapte la datorie. Așa, mă scol cam pe la douăspce fără un sfert și, pardon, mă dezbrac de mondir, scoț chipiul, mă-mbrac țivilește și plec... la datorie, coane Fănică. Până să plec se făcuse vreo unul după douăspce. O iau prin dosul primăriei, și apuc pe maidan ca să ies la bariera «Unirii». Când dau să trec maidanul, văz lumină la ferestrele de din dos ale lui d. Nae Cațavencu, și ferestrele vraieste. Ulucile înalte... dacă te sui pe uluci, poți intra pe fereastră în casă. Eu, cu gândul la datorie, ce-mi dă în gând ideea? Zic: ia să mai ciupim noi ceva de la onorabilul, că nu strică... și binișor, ca o pisică, mă sui pe uluci și mă pui s-ascult: auzeam și vedeam cum v-auz și m-auziți, coane Fănică, știți, ca la teatru.”

I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută*

1

Motto:

„PRISTANDA: Jucaseră stos.

TIPĂTESCU: Cine era?

PRISTANDA: Cine să fie? Dăscălimea: Ionescu, Popescu, popa Pripici...

TIPĂTESCU: Și popa?

PRISTANDA: Da, popa și d. Tăchiță, și Petcuș, și Zapisescu, toată gașca-n păr. Jocul era pe isprăvite... și fumărie de tutun... ieșea pe fereastră ca de la vapor. Mai juca popa și cu Petcuș. Ăilalți ședeau de vorbă.

TIPĂTESCU: Și Cațavencu mă-njura?

PRISTANDA: Grozav, coane Fănică, pe guvern și pe dv... și-și număra voturile.

TIPĂTESCU: Dăscălimea, popa și moflujii.

PRISTANDA: Curat moflujii!"

I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută*

În după-amiaza când începe povestea noastră, Ghiță urmărea niște adolescente care chicoteau în fața unei vitrine cu desuuri. Mai ales una îi atrăgea atenția și pușlamaua își făcea socoteala cum s-o agațe. Pulpe roz, fustiță bleu până la fese, craci până la streășină, năsuc obraznic plin

de pistrui. Țâțișoarele împungeau tricoul negru cu mutra lui Che Guevara – *Patria o muerte!* Se gândea să se ia după ea, dar nu putea să își părăsească avanpostul – îl aștepta pe Costache Zugravu cu care voia să cerceteze trecutul lui Adam Bruno. Împărțiseră cândva un atelier lângă o băcănie cu ferestre mari și o vitrină cu mezeluri prăfuite turnate în ghips. Aici debarcau *zusammen* când îi răzbea foamea. Tejghetarul împacheta feliile de salam în hârtie cerată. Uneori strecura o sticlă de vin „pentru artiști” din partea casei. Dădeau la schimb schițe și desene. Cu banii rămânea când o da Domnul. Ei bine, în acea zi cuminte, Ghiță întindea gâtul peste mese să-l zărească pe respectiv cum își face apariția. Să depene la o bere povestea tinereții lor ratate. Nu știa cum arată și ținea sub observație cam încordat terasa. Să nu îl scape. În jur, fetișcanele din vecinătate, ieșite de la liceu. Ținea o halbă în față și tot amâna să mai ceară una. Cu guler de spumă de patru degete. Își dorea mult să îi strecoare puștoaicei palma sub rochie. Deocamdată se mulțumea să bată darabana pe tăblia mesei, de sanchi.

Treaba încredințată de șeful *Aurorii*, Porfiriță Zaț, era să afle cum a rămas Gubernia fără Adam Bruno. Guștere, se întâmplase vinerea trecută când dăduse ploaia aia mare. O fi având Ghiță o condiție modestă – de băiat din provincie – dar nu l-a părăsit un minut viziunea carierei mărețe care îl aștepta. Se vedea încărcat de onoruri, cu decorații pe piept și titluri glorioase în CV – gol deocamdată. Succesul era numai pentru unii? Negreșit, că îl va avea cât de curând. Nu îi trebuia decât un dram de noroc. Intuia cum se răzbește într-un mediu ostil ca Bucureștiul. Nu uita că era un venetic și un metec prin această Gubernie de rahat. Se născuse cu căiță pe cap, fapt care îl îndreptățea să spere la

portofele doldora, femei mișto și străinătățuri. N-avea ce să i se întâmple nasol pe lumea asta. „Ce ți-e scris în frunte ți-e pus!” zicea superstițios. Deocamdă pe a lui se ghicea un cucui vânăt și urât. Căzuse în dimineața aia pe scări. Dacă mai apărea unul, ar semăna cu Scaraoțchi, ceea ce nu e de colo. Folositor în anumite împrejurări.

În orice poveste demnă de a fi citită, există neapărat, din primele pagini, un cadavru. Este ca o rupere de nori într-o seară de vară. De aici încep să se desfășoare intriga, personajele, scenele tari, răsturnările de situație. A subsemnatului sună astfel: „Adam Bruno a fost găsit mort pe trotuarul din fața cinematografului Scala de spectatorii care ieșeau de la film. Era ultimul spectacol din acea zi.” Iată, cititorul are deja sub priviri tot ce îi trebuie pentru lectură. Ceva lipsește totuși. Ingredientele, circumstanțele, spiritul! Ghiță trebuia să le afle degrabă, intra în fișa postului. Dacă țintea sus, trebuia înainte de orice să deslușească misterul morții lui Bruno. Așa i-a dat de înțeles domnul Zaț. Bucureștiul aștepta nerăbdător povestea, șansa lui! Se zvonea că marele artist, beat, a căzut de la etajul 7 – alcoolismul lui fiind bine cunoscut. I s-o fi făcut rău! Poate s-a sinucis, cine știe? Să-l fi împins careva peste balustradă? Sau a fost ceasul rău. Avea destui dușmani, forfoteau în jurul lui cu cuțitul între dinți, gata să îi taie beregata sau să i-l înfigă în inimă și să țâșnească sângele cât colo, să-ți păteze piepții cămășii. Se auzeau atâtea și atâtea. Se întreba de ce gândim rău despre ceilalți? Mătăluță nu ai decât să presupui ce poțesteți, dar poliția bănuia o încăierare terminată tragic pe terasa de la etajul 7. Depozițiile strânse erau contradictorii. Unii pretindeau că victima nici nu apăruse la întâlnirea cu Dăscălimea de unde nu ar mai

fi ieșit viu. Cei interesați au spus că a fost două zile plecat în provincie să tranșeze un porc de 100 kg. Atunci cadavrul cui au ridicat brancardierii de pe trotuarul de la Scala? Atâta lume a văzut o ambulanță deranjând în miez de noapte locatarii cu sirenele, farurile și claxoanele isterice. Lucrurile s-au întâmplat așa, zic unii martori. În loc să coboare pe scări ca omul, victima a preferat să scurteze drumul coborând pe verticală de-a lungul etajelor. Ieftin și rapid! Ce l-a găsit să zboare peste balcoane? Simplu – să ajungă nu într-un sfert de ceas, ci în trei secunde jos, unde apăruse iubița lui Sașa. Pe trotuar îl aștepta taxiul comandat un minut mai devreme *by phone*. „Îți dai seama – să chemi moartea prin telefon la o întâlnire de amor!” a remarcat sarcastic dumealui Pavlache. Dăscălimea se afla pe terasă, adicătelea înși de rang înalt, tovi, apelpisiți, bre, ce avea mai bun Gubernia noastră.

Resentimentele și invidiile făceau prăpăd pe unde forfoteau cațaonii, zavrăgiii, profii, băutorii de bere... Atmosfera era foarte tensionată la începutul secolului al XXI-lea. Intrase dihonía în lume. Dar când au stat lucrurile astea altfel? O scânteie era de ajuns și șadramaua se făcea scrum. Artiștii și așa-zișii 'telectuali, elita, mă rog, cei răi de clanță, erau gata să se înjunghie, să dea cu cotul, pișcotul, labele și botul. Să zeflemisească, să sfâșie omul cu ghearele, să-i smulgă inima din piept. Să-i tragă un pamflet la gazetă și să îl acopere de rahat. Să îl acuze de sperjur și fals în acte publice. Să înșface ce era mai bun pe tarabă. Dușmăniile erau la vedere și făceau ravagii. Să nu intri în gura dumealor că te lăsau fără dinți, fără portofel, fără fotoliul de președinte, dar și fără nevastă. La o adică, din tine rămân câteva kilograme de oase și carne calitatea a treia. Marfa cea

mai ieftină. Se urăsc cu pasiune, arțag și frenezie. Putea să știe Ghiță ce s-a petrecut pe terasa aceea de unde se vedeau fără binoclu acoperișurile scârbavnicei noastre capitale? Nici pomeneală! Era un gazetar dezghețat și nu a aflat multă vreme cum s-au petrecut lucrurile, iar ce a știut erau versiuni, nu adevărul adevărat.

Se pare că lucrurile s-au petrecut astfel. La oră târzie, spre miezul nopții, cineva rău intenționat l-a împins peste balustradă. Nu din greșeală, așa cum nota raportul de constatare al procurorului Antonache Pamfil. Participanții la agapa fatală au fost convocați la Parchet de ziua Sfântului Andrei notată cu roșu în calendarul bisericesc. Să scrie pe o foaie dictando ce-și amintea fiecare. Pe scurt, atât doreau să afle organele legii – cum a căzut în gol marele Adam Bruno. „Cu autoritatea, nu te joci!” anunța comunicatul oficial apărut în gazete. Când acel corp s-a lovit de asfalt era deja chisăliță, bun de pastramă, oase și zgârciuri. Se lovise de un felinar pe ultimul lui drum. A apucat să facă semn cu mâna coborând de-a lungul ferestrelor unor locatari noctambuli. Noroc că erau luminate și în crucea nopții. Lista cuprinde o bătrână cu părul pe bigudiuri, văduva de la 5, un paralytic (fost viceamiral) ce privea lumea din căruciorul de invalid. În fine, o curviștină care se aranja în oglindă, una care dansase pe mese la nunți. Hai, salut! Or mai fi fost și alții, dar cine îi știe!? Poliția încerca să îi afle și împungea cu deștul arătător soneriile de o săptămână încheiată, umblând pe la uși după informații. Se oferă recompensă degeaba.

Domnul Zaț l-a poftit să se prezinte fără întârziere la cabinetul lui. Așa că s-a extras binișor din scutece, a lăsat-o pe una răsturnată peste plapumă cu pizda la vedere și s-a dus glonț la Casa Scânteii. Abia intrat pe ușă, a deschis

computerul și a preluat mesajele. Numai vești proaste în acea zi decisivă pentru destinul lui în căutare frenetică de glorie și parale. Avea presimțiri negre. Domnul Zaț îi pasa uneori ponturi. Așa e cu freelancerii ăștia, vezi să nu pice tocana pe babețică, nene, că pătează și nu iese la spălat nici cu Dero. Bucata de pâine se câștigă greu, dacă n-o înhați din zbor, câine hămesit ce ești. Nu e cazul să amintesc cum arăta moaca lui dimineața aceea. Avem nevoie de personaj încă 300 de pagini în quarto. Așa că îl vrem sprințar și sargace, plin de viață, ca pe orice narator. Fiind ultimul rătăcit prin redacție, Ghiță se aștepta la orice. Se întreba îngrijorat ce găinărie îl aștepta dinspre hapsânul lui șef. Un ministru fusese prins recent la o damă care nu îi aparținea, fotografiat de paparazzi în toate pozițiile. Cracii în tavan, muie, ce poștești. Lumea s-a distrat. Imaginile s-au vândut excelent prin Consignația. Ce să vezi, fix în ziua aia, domnul Zaț i-a cerut să se ducă la ministrul de resort să îi ceară o sumă babană în schimbul tăcerii. Priapicul ministru a făcut pe mortul. Credea că scapă fără să achite consumația. Ghiță s-a văzut nevoit să-i transmită din partea patronului așa – îl va răstigni în piață ca pe Isus, dacă nu scoate marafeții. Pe scurt, ministeriatul lui se va sfârși în căcat. E clar? Rămânea fără coaie și fără onoare. Totuși, Zaț și Excelența Sa s-au înțelese, în final, și l-au lăsat pe Ghiță în ofsaid. Într-o marți ploioasă, șefu' i-a ordonat să îl lase în pace. „Ce dacă fute prin străini? Toată lumea o face, să nu fim ipocriți!” a spus dânsul, moralist și ferm. „Dacă el nu mai fute, nu înseamnă să nu o mai facă nimeni prin Gubernie că o transformăm într-un spital psihiatric. Pildele de bigotism nu fac bine nimă-nui, lăsați dracu' morala proletară!” Altădată Ghiță a găsit în pagina 1 a *Aurorei* un atac dur împotriva bancherului Saul

Swartz de la DB Bank. Motivul, simplu – refuza să acorde ziarului împrumutul cerut. Când a citit articolul, i-a fost limpede că nu el l-a scris, chiar dacă era semnat jos în stânga: „Ghiță M.". Domnul Zaț îi făcea uneori această mare favoare. Scria el și îl semna pe Ghiță, oricum nu conta. Bancherul era acuzat de sustragerea a 17 milioane de euro cu care și-a cumpărat un *chalet* în Alpii austrieci. Mare pișicher! Campania de demolare a durat o lună, timp în care a fost tocat până la os. Nici câinii nu se mai înfruptau din el, că le rămânea carnea între dinți. Mizeriile s-au oprit numai după ce domnul Zaț și bancherul au fost văzuți la hotel Ambasador magnetizând cu două dansatoare. Stăteau cu ele pe genunchi, vreau să spun. Așa a reprodus foto gazeta opoziționistă *Curcubeul*. Din păcate, câteva zâmbete până la urechi ieșeau din cadru și tehnoredactorul anonim a fost obligat să taie cu foarfeca 3 cm. Asta a fost după ce Saul Schwartz i-a semnat cecul. Cam astea erau treburile de care se ocupa Ghiță la *Aurora*, „care place tuturor”, gazeta putea urât, s-o spunem franc. Sentimentele lui? Ce sentimente? Nu avea timp. Esențialul era să nu iasă mânjit din vreo combinație – paraua fiind monopolul patronului. Îl vedem loco mândru de încrederea acordată. Îi plăcea mai ales puterea secretă exercitată din când în când asupra grangurilor. Era de ajuns să strige Porfirie Zaț „Șo pe el!” și Ghiță al nostru îl sfâșia cu dinții și ghearele – mai mereu netăiate, murdare, pătate de nicotină.

S-a întrebat ce îi va cere domnul Zaț de data asta? Ceva în legătură cu Adam Bruno, bineînțeles. Pe agențiile de presă, știrea apărea astfel: „S-a ținut întrunire mare convocată de popa Pripici pe terasa lui Petcuș de pe Magheru.” De față – Nae Zapisescu, popa Pripici însuși, Ionescu & Popescu, Costache Zugravu, Archibald Petcuș, care ascultă pe la uși, prea bine

cunoscuți în birtul lui Gherase – în Piața de flori – unde se îmbăta gașca de obicei. De la agapa asta, Adam Bruno n-a mai ieșit pe picioarele lui. Dăscălimea, moflujii, zavrăgiii, toți în păr, nu s-au scandalizat. Indiferență totală. Ei și!? Curios lucru, cei care au spume la gură, își rup hainele de pe ei să îi vadă lumea, care deplâng dispariția marelui om, sunt aceiași indivizi care îl înjurau până ieri în redacții, la radio, prin seminarii cu studenții... Firește, când nu îl lua în bășcălie. Din liftă, bețiv, șarlatan nu îl scoteau nici picați cu ceară. Odată ce a fost declarat mort și dus cu alai la groapa de la Bellu, au întors și ei foaia. Bravos! După funeralii, când urbea a mai uitat. Nu mai era genial, ci idiot. Gazetele s-au umplut de lacrimi fierbinți. Care academician, care universitar, care scriitor, care ministru, care păstor al neamului. Ei bine, fiecare în felul lui, a exprimat regrete din suflet. S-au prefăcut îndurerați, au deplâns destinul nedrept. Cine îi mai crede? Regretau că se pierde unul din marile noastre genii. „Hai, sictir!” a scâncit Ghiță și a supt berea rămasă pe fundul halbei. Era tot singur la masă, Zugravu întârzia și se gândea serios să se care naibii acasă. Avea chef să i-o tragă sub noadă lui Pissy. Da, dar misia nu îl lăsa, și el era omul datoriei.

Aurora publicase două pagini despre defunctul Adam Bruno, că altul nu avem. Ca pretutindeni când moare cineva mai răsărit, autopsia dispărutului nu se face la morgă, ci în paginile ziarelor. A aflat nenorocirea când stătea răscrăcarat la pisoar cu prohabul deschis și desena cu jetul de pișat figuri biblice. A ieșit tâmbălau printre zevzeci. A avut nevoie de informații și noutatea i-a luat aerul. Porfiriță Zaț l-a poftit să clarifice această istorie încurcată. De mirare însă, i-a vorbit în șoptă motivînd că secretara asculta la uși...

— Cum așa?

— E trimisă de organe, a catadixit să spună, apoi i s-a adresat în chestiune. Nu publici nimic, îmi raportezi mie tot ce afli! Atât.

O poveste urâtă! Orașul, plin de bârfe, scenarii și zvonuri apărute de nicăieri pe ulițe. I-a povestit șefului cum cei aflați în acea seară pe acoperiș s-au încăierat. Orgolii, întâietăți, parale, femei, politicie. Adam Bruno ar fi opus rezistență. Atunci l-au făcut balot și l-au aruncat de la etajul 7 peste balustradă, strigându-i în cor: „Du-te-n pizda mă-tii!”. Cei prezenți credeau sincer că era nemuritor. Cum au declarat când au fost duși în fața domnului procuror Antonache Pamfil. Începând cu gazda întrunirii, Petcuș, care își amenajase acolo hoceag pentru întâlniri romantice cu damicele. Convivii au vrut să verifice dacă într-adevăr Adam Bruno era de origine divină, așa cum era scris în actul de naștere eliberat de primărie la nr. 436/B. Așa știa târgul. Mai ales 'mnealui Zapisescu care nu numai că era ditamai proful, dar și mahăr – adică trăgea ițele. Ținea neapărat să se convingă de natura celui în cauză și se ținea după el și când se ducea la closet, ca să vadă dacă are defecație ca omul normal. Iată un aspect care trebuie lămurit odată și-odată! Ca om de știință, se baza exclusiv pe observație, fiind un empiric.

„Cum să se nască un zeu în Gubernia asta de rahat?” s-a răstit el spre cei prezenți cu o seară în urmă la Gherase. „Adam Bruno nu este nici Isus, nici Lazăr! Chiar dacă a murit și a înviat, așa cum probează documentele procuraturii.”

— De unde știi? s-a înfipt domnul Zaț în gușa lui Ghiță, dând jos picioarele de pe birou.

— Mi s-a năzărit, șefu! l-a asigurat pe patron.

— Aha! Așa zici...

Domnul Zaț s-a ridicat neîncrezător în picioare chiar sub lampadar și i-a arătat imperial degetul arătător în care avea înfipt un ghiul mare, verde ca hepatita. Ghiță s-a repezit să-l pupe. Văzuse figura într-un film rusesc. Întrevederea a mai durat circa trei minute cu reverență și trântitul ușii.

Eroul nostru aștepta relaxat pe trotuarul din fața birtului lui Gherase, să îi treacă timpul. Frunzărea agenda cu numere de telefon. Dacă ar pierde-o într-o zi, ar fi mort. Cum începuse să slugărească la *Aurora*? Aflați că îl trimisese cineva din provincia unde putrezea de viu. Peste o săptămână a urcat scările sediului cu firmă luminoasă, era verde fosforescent vizibilă de departe. Fugise din orașul lui care nu apărea pe hartă după ce lăsase pe una borțoasă.

— Ce poștești mata? l-a luat domnul Zaț fără să coboare tălpile de pe birou.

— De lucru!

— Nu am nimic liber... Ce știi să faci, tinere? Tehnoredactare? Corectură? Scrii articole? Aș avea nevoie de un editorialist colțos.

— Aș prefera freelancer?

— Aha! Vrei să umbli vagabond. Am mai avut d-ăștia. Vin, stau două-trei săptămâni și când dau de greu dispar...

— Se întâmplă, depinde...

— Fără obligații?

— Fără.

— I-auzi! Bine, tinere, ne-am înțeles. De probă, ai șase luni. Dacă ții la tăvăleală, te iau.

Asta a fost tot. Ziarul *Aurora* nu era căutat. Se știa că nu prea plătește, conform adagiului – Gazetarii nu au nevoie de nimic, trăiesc cu aer care este gratis.

În fine, Costache Zugravu a apărut. Ghiță l-a recunoscut. Era unul din șmenarii Dăscălimii. Părea să îl jeneze ceva între picioare și lălăia un refren. Nimic nu se încheia în acest personaj. Nasturii, cureaua, bereta, fularul. Căra o teșcherea peste burdihan și pe umeri o manta din postav kaki cu nasturi din metal, închiși strâmb. Era o apariție de desen animat. Semnala prin ținută că este un artist, nu vagabond. S-a oprit, căutând din priviri pe cel cu care trebuia să se întâlnească. Risipiții pe la mese au întors capul – exact ce-și dorea. Îl măsura din colțul lui cu halba în mână. Celălalt se lăsa privit și admirat ca pe scenă. Credea că lumea este interesată să îl salute. Bref, era ahtiat să se afle în centrul atenției chiar și într-un birt amărât al boemei bucureștene.

— Prosit! a făcut Ghiță ridicând halba.

— Trăiască noi și ai noștri! a scandat și s-a lăsat oftând în scaun. O scroafă mi-a dat o blenoragie... Mi-e și rușine, la vârsta mea. Dacă mi-ai vedea coaiele, mi-ai plânge de milă!... Opărite. O muie ar fi fost mai bună...

— Cine, dom' Costache? O cunosc?

— Nu cred. Are un nume care ți-o și scoală. Nu mai e nevoie să pună gurița...

— Nu mă face curios! Mă înnebunești...

— I-auzi cum îi zice – Mimișor Curmic! Uite cartea ei de vizită, cică s-o mai caut... Este?... Sună al dracu' de bine. Mi-mi-șor!... Se rupe prohabul.

Într-un minut a părut că se știau de când lumea. Ghiță a ținut cont că îi plăcea să fraternizeze, să pupe îmbăloșat pe cine era dispus să îi ofere de băut. Îl zărise încă la capătul străzii înnotând prin gazele de eșapament. Se recunoștea ușor, era pictor, nu semăna cu nimic altceva. Eșarfa

înnodată la gât, barba răscolită, hainele mânjite de vopse-luri. Transpirat și vesel. Ghiță s-a trezit brusc bătut pe spate și îmbrățișat zgomotos.

— Cu cine am onoarea? Tu ești ăla din telefon!?

— El!

Zugravu a mijit ochii, încerca să-și amintească locul.

Of! Nimic nu mai semăna cu ce a fost. Biserica nu, colțul străzii cu frizeria nu. Unde sunt garajele, stația de tramvai, cinematograful?

— Eu sunt Zugravu pe care îl aștepți matale. Cel mai ratat artist din câți există pe lume.

A urmat o scurtă ceremonie, a durat cât să-și prezinte scrisorile de acreditare. Cărți de vizită nu aveau, și asta îi făcea simpatici.

— Nu mai recunosc locul, deși am băut câteva vagoane prin cartier. Alt peisaj, altă lume... De ce m-ai căutat?

— D-aia.

— Bine zis.

— Cum era mahalaua asta până a fi demolată?

— Ooooooh! Animată, vie, era de trăit aici. În colț era un salon de dans. Sâmbăta și duminica gema de lume. Veneau proletarii cu puicuțele lor să le frece, să se excite, să danseze. Să-și jure amor. Petrecerea se termina dimineața. Rupeai o pereche de pantofi, schimbai trei cămăși. Azi locul s-a poso-morât, e cenușiu și mort.

A tăcut înciudat.

— Spune, fiule, ce poftești de la mine? Dai de băut? Cu gâtlejul uscat nu pot vorbi.

— Domnule Zugravu...

— Zi-mi coane...

— Mă ocup de Adam Bruno! Îl cunoști?

— Ba bine că nu! Ce-i cu el?

— Se zice c-a murit!...

— Cine a zis?

— Se fac pregătiri de înmormântare.

— Mulți se interesează de el! Lumea a înnebunit, este o isterie întreagă. Ce rahat ați găsit toți la el? Ce v-o place, zău, nu înțeleg. Era un nătâng și un încuiat când l-am cunoscut. Îi scoteam vorba din gură cu cleștii, nu știa nici să deseneze. Era daltonist, puneă niște culori pe pânză de or-beam instantaneu. Nu pricepea deloc arta. Sunt mai talentat decât el de o mie de ori. De ce nu scrii despre mine!? Eu trebuia să fiu marele pictor postbelic, nu acest Bruno ridicat în slăvi de toți năimiții din Europa!

— Mai pictați?

— Nu prea. Îmi tremură mâna... M-am procopsit cu un Parkinson.

— Eh, boală boierească!...

— De la alcool mi se trage. Să nu te apuci de băut, face rău. Uită-te la mine ce am ajuns! Un ratat, o gloabă și odată eram o lumină. Atunci să mă fi văzut. Eram o mândrețe de om. Adam Bruno al dumitale îmi spăla pensulele, îmi făcea curat în atelier, freca podelele, îmi prepara pânzele. Punea cărbuni în sobă, îl trimiteam după țigări și ziare. Haha! Pe vremea aia eram privit ca un geniu și Bruno era un nimeni. Auzise pe vremea aceea cineva de el? Hai, zi! Nu te obosi. Îți spun eu, NIET. Nici în cartea de telefon nu era trecut.

— Din cauză că a fost cenzurat, interzis, nu avea voie să expună...

— Rahat! Un clișeu! Te credeam inteligent. Persecuția i-a folosit. I-a dat o aură de înger căzut. Suferința ajută, să

știi. Să faci pe victima ajută să devii personajul pozitiv al poveștii. Astfel a ajuns mare Adam Bruno, iar eu m-am declasat, sunt un bețiv, fără o lețcaie, un sărăntoc. Îți place? Privește-mă! Cota mea prin galerii e aproape de zero. Dacă iau un sutic pe o lucrare semnată cu numele meu e un noroc chior. Numai proștii se încumetă să cumpere un Zugravu. Sunt ieftin. Am făcut 70 de ani, și nu și-a amintit nimeni din presă... Normal era să mi se consacre retrospective, să îmi apară albume, să fiu decorat și tratat ca un clasic.

— Nu vrei o statuie în buricul târgului?

— N-ar fi rău. Mă persiflezi?... Te-au învățat detractorii mei?... Și ce dacă! Sunt obișnuit. Contemporanii matală mă tratează prost. Am ajuns un ratat. Criticii se pișă pe mine. Colecționarii mă ignoră... O merit. Am ajuns de rahat. Te plictisesc? Vrei să plec? Mai bine să te las singur...

— Nu. Avem de vorbit...

— Despre ce? Nu ți-am zis că Bruno trăiește...Vine băutura de care ziceai?... Află că nu mă omoram după amicul matală... Prea se lua în serios... Nu știa să bea...Vinul trebuie vorbit, bre. Trebuie întâi să te înfrățești cu el, să îi descânți, să-i ceri încuviințarea, să golești sticla. Să-ți ceri iertare de la el. Nu-l înghiți dintr-odată ca porcul din troacă. Pui pe limbuță, plescăi de salut, îi ascuți muzica secretă și abia apoi – gălgâlgâl, înceet, cum ai fila cartea la poker. Pe vremuri așa era chichirezul. Nu dispăruseră încă marii băutori, nici pivnițele cu vinuri rare. Azi nu vezi decât etichete false, bei contrafaceri, pișoarcă. E o vreme a înșelătoriei, toți mint. Nimic nu mai este autentic. Totul e din tinichea și nicăieri nu găsești aur pur. În jur nu vezi decât falsuri. Și în galerii este la fel. Beam pe atunci un vin răcoros, mirosea a

strugure storcit și a lemn de cireș din care erau făcute butoaiele. Ce timpuri! Lasă-mă să vărs o lacrimă!

Costache Zugravu a sărit brusc în picioare, a luat poziția de drepti, a salutat cu degetele la tâmplă.

L-a așteptat să termine și i-a turnat în pahar. A refuzat berea, rezervată șnapanilor și oligofrenilor, după părerea lui. Numai vinul este o băutură serioasă. Ceremonia prezentării fiind încheiată, s-au așezat la taclale și nu a trebuit să-i scoată vorbele cu forcepsul. Costache Zugravu mitralia cuvintele, dar rareori apuca să le termine. Îi ieșeau din gură ca șrapnelele, te împroșca iute cu salivă. Buze groase, roșii, înnegrite de tutun. Nu mai avea toți dinții. Gură croită pentru trăncăneală. O lua de la capăt cu imprecății, înjurături, plânsete, hohote și ziceri.

— Vreau să vă arăt ceva, domnule Zugravu!

— Zi-mi Costache.

— Îmi vine greu, e mai bine Conu' Costache.

— Așa să-mi zici. Ce-ai acolo, străine?

— Un dosar cu tăieturi din presa de altădată. Scrie cum erai în tinerețe.

— Zău!? Păi, nu-mi amintesc să fi fost tânăr. M-am născut bătrân.

Ghiță a scos din servietă un teanc de ziare. Titluri de-o șchioapă, fotografii alb-negru. Hârtia îngălbenită se fărâma între degete. Avea culoarea lui Costache – și el palid, suferea de plămâni.

— Și ce scrie?

— Ești ridicat în slăvi...

— Haha, pupat în cur, nu!?...

— *Scînteia* anunța că ai luat premiul de stat și că guvernul ți-a achiziționat lucrări. Aveai succes.

— Despre ce pânze este vorba?

— Uite! „Șantier tineresc”, „Schele în soare”, „Proletar la forjă”, „Zorii lumii noi”. Erai reprodus în manuale, oficial prin prezidii, erai decorat, onorat. Așa scrie. Erai mare, dom'ne!

— Deschideam expoziții căcălau, Măria Ta! Îi îmbrobo-deam strașnic pe granguri. Pânzele mele îi încântau la marele fix. Tovilor le plăcea să îi lauzi, să le faci reverențe. Dacă reușeai, erai un om făcut. Le plăcea de mine. Eram scandalagiu, căuzaș, saltimbanc.

Ghiță a scos niște fotografii alb-negru dintr-un plic bej. Iată-l pe Costache Zugravu, tânăr, la deschiderea primei lui expoziții personale, privilegiu acordat extrem de rar. Felicitat de inși bătoși la cravată, cu decorații pe piept. I-a povestit cum s-a înfundat în acea seară în birtul lui Gherase, și-a tocat banii în ordine cu Petcuș, Ionescu & Popescu, cartoforul Zapisescu, popa Pripici, ex-căpitan Pavlache, Tăchiță.

— Ce vremuri, nene, și ce lume! Numai aleși, unul și unul... câștigam bani cu toptanul și îi făceam praf urgent. Puteam să fiu beat cât voiam, buzunarele nu mi se goleau niciodată.

— Coane, permite-mi o vorbă. Să nu te superi. Nu sunt obraznic, doar întreb. Erai privit ca o speranță. Se scria despre Costache Zugravu ca despre un mare artist. Erai considerat un geniu al lumii noi.

— Eram! Nu cel mai mare artist. Singurul!

— Lumea își pune mari nădejdi în arta matală. Zapisescu a scris, citez, că ești „un miracol, inegalabil”. Erai?...

— La cât căcat a mâncat licheaua, o înghițitură în plus nu conta.

— Ghighi Pizduț a scris că ai un mare viitor. Citez: „Avem cu ce ne mândri pe frontul ideologic. În curând artistul se va impune în marile galerii de pretutindeni.” Am încheiat citatul...

— Bine ai făcut, îmi vine să borăsc...

— Ai expus la bienala de la Veneția când aveai treizeci de ani.

— Și uite în ce hal am ajuns! O gioarsă, un declasat, la mila tuturor. Când ești bătrân nu are nimeni grijă de tine.

— Cum s-a întâmplat?

— Gusturile s-au schimbat. Alții sunt astăzi stăpânii lumii. Cei vechi au ajuns pământ de flori, haliți de viermi. Au apărut alții, și ei dornici de glorie, de putere, de parale. Este rândul lor. Pot eu să mă lupt cu ei!? Nu pot.

— Și Adam Bruno!?

— El este altceva! Câteodată Dumnezeu aruncă o piatră în drum ca să ne împiedicăm toți de ea. Țsta a fost Adam Bruno. Puteam fi eu, dar Dumnezeu l-a ales pe el. De cel?... Când o să ajung în Rai o să-L întreb și mă întorc să-ți spun! De ce el și nu eu!? Eram mai talentat, gata să trudes din greu să reușesc. Eram și mai devotat. Ținteam să fiu un mare artist. E tot ce mi-am dorit în viață. Credeam că am geniu, voiam să revoluționez arta. Nu râde! În fond, de ce nu!?

A dus paharul la buze, a luat o înghițitură, a plescăit. A mijit ochii și a privit cerul. A sărit brusc:

— Ah, cum poți să bei otrava asta!? E o mizerie, așa cum este azi totul!

S-a lăsat tăcere... Privea spre zidul din cărămidă care mărginea strada...

— Am cacarisit-o. Este? Spune-mi că sunt lamentabil. Nu mă cruța! Cu cât cazi de mai sus, cu atât îți rupi oasele mai rău. Sunt deja un nevertebrat. O amoebă, mă târăsc ca un melc după ce lumea m-a strivit cu bocancii.

— Ești prea rău cu matale.

— Cum stai cu banii?

— Așa și așa...

— Împuști francul, este? Te-am citit, tinere. Nu te-ai dedulcit, încă n-ai pus botul. N-ai făcut avere, dar o vânezi, îți citesc în privire, ești ambițios și lacom... Nu te grăbi, ai timp destul. Nu ai de un ulei pe pânză, înțeleg, dar de o guașă ai?

Zugravu a deschis teșchereaua, a scos un carton rulat, l-a desfăcut.

— Iată ce minunăție! Ți-o dau ieftin. E din perioada mea cea mai bună. Când nu eram tâmpit de alcool și nu-mi tremurau mâinile. Nici căcat prea mult nu mâncasem... Încă mă țineam drept și-mi închipuiam că am o fărâmă de geniu și o să ajung celebru la Paris...

— Asta ți-ai dorit dumneata?

— Am vrut să fiu iubit!

A tăcut și s-a făcut iar liniște. Amândoi au ascultat o clipă sunetul paharelor și al tacâmurilor în birtul de periferie.

— Viața mea a fost în tinerețe plină de glorie, dar de la un punct încolo s-a transformat în deșert... Îți dau un autograf pe spatele lucrării, să fii mulțumit. Știi, barem, că nu este fals. Destui preferă un fals Bruno decât un original Zugravu.

— Nu cumpăr, a zis cam repezit, strângându-și lucrurile înșirate pe mușamauda udă – tăieturile din ziare, fotografiile, un dosar...

— Mai am ceva! Crucește-te! Nu este pentru oricine! Un Adam Bruno autentic. Hein!? Ce zici? Te tentează? Aceleași mișcări, scoate din teșcherea o pânză făcută sul. Un ulei pe pânză, 35/28, 1969, „Toamna în cartierul Uranus”. Ce zici? Se vede gheara de maestru, inconfundabil.

— Spui ca să-l cumpăr sau chiar crezi că a fost un maestru?

— A fost, dar nu mai mare ca mine!

— Prețul?

— Pentru mata, că-mi ești simpatic, ți-l dau și în rate. Scoate bănuțul. Mă îmbăt de ei, fii pe pace, nu fac rău nimănui. Sunt pașnic! Nu te codi. Dă-mi un avans cât să iau o sticlă și lucrarea îți aparține. Este un Adam Bruno veritabil. Nu uita!

Ghiță a numărat banii, i-a pus cu grijă în palmă. Înșfacă pânza, și o ascunde în servietă...

— Al dracu', ce os rău ai! Adam Bruno te interesează, Zugravu deloc! Dumnezeu l-a ales pe el, nu pe mine! Na, c-am zis-o, fire-aș!

S-au înțeles să se vadă în curând, să înregistreze pe bandă amintiri din tinerețe, să îi spună pe îndelete cine a fost Adam Bruno.

— Despre mine nu vrei să afli nimic?...

Ghiță s-a ridicat, l-a lăsat acolo cu sticla în față.

Un articol decupat cu foarfeca din *Scînteia*. Pe masa din arhivă un teanc de dosare și câteva chiștoace uitate. O scrumieră, un borcan de iaurt, pixuri și creioane ascuțite, un aparat foto, telefonul mobil. În cuierul din colț pardesiul, bereta, fularul. Un bec chior atârnat de tavan îl tâmpea. Tria documentele care aminteau exmatricularea lui Adam Bruno. Campania de presă îl înfieră, proletariatul era mânios, în *Scînteia* mai ales. „Iudă, vândut Wall Streetului, lacom de dolari. Mizerabile, denigrezi țara, poporul nu te va ierta în veci! Te-ai înhăitat cu burghezia reacționară pentru un pumn de arginți. Ești un trântor, un profitor, un nimenea. Lighioană! Năpârcă! Lichea!” Mai scria că se îmbăta prin birturi cu haimanalele până cădea sub masă. În plic era și un proces-verbal xeroxat. Un anume

Petcuș îl acuza de vânzarea conștiinței, lichelism și sperjur la o întrunire ținută într-o sală de sindicat. Conform acestui document, Adam Bruno se pregătea să trădeze scumpa noastră patrie și complota să părăsească țara cu câțiva foști exploatatori din rândurile defunctei burghezo-moșierimi care erau istorie. Adam Bruno era, bre, dușmanul înrăit al regimului. Așa se face că țineau discursuri tăioase împotriva lui și alegeau cele mai ticăloase și învolburate vorbe... Încercau să arate că erau dușmani, se desolidarizau de el, se spălau de păcate, evitau să fie excluși, alungați cu pietre. Mă rog, așa își imaginau. Intelectualii nu se pun la socoteală, sunt prea ezitanți, cum a scris Lenin în *Iskra*. „Vestigii ale trecutului, lepădături care ponegresc cuceririle revoluționare”, era tipărit pe prima pagină, plus instantaneu de la demonstrația de 1 Mai.

Băftosul Ghiță a găsit documentele despre Adam Bruno, răsfoind tihnit o colecție de ziare vechi rătăcite pe un raft. Acte de la Securitate, instituție care colecționa rapoarte despre el cu nemiluita. „Lupta de clasă”, nr. 443/an XV, insera în paginile sale că patria l-a născut, i-a dat să mănânce, l-a ținut în școală. Și tu ce faci, trădătorule? Adam Bruno s-a dovedit o „viperă crescută la pieptul nostru”. „Este un act de josnic”, nota solemn editorialistul rupând creionul cu dinții. „Ești un ticălos care înjunghie pe la spate omul simplu. Pe seama lui trăiești, să-ți fie rușine! Mânia eroicului nostru popor te va ajunge din urmă oriunde te-ai ascunde. Porc de câine!” era consemnat cu cerneală roșie la Gazeta de perete a facultății de Tăchiță, student frunțaș, priceput la colectatul hârtiei și recoltarea cartofilor timpurii. „Ți se va plăti răul cu rău! Nu ai zile multe, pregătește-te, degenerat și filfizon și corupt! Ești un contrarevoluționar de

duzină și un farseur!" Astfel s-a pronunțat Zapisescu în pagina 2 a unei foi săptămânale de prestigiu. Respectivul era furios, găsise, nefericitul, un bilețel de amor dosit în căptușeala pălăriei de la cocoșel către damicelă. Așa a aflat că derbedeul îi futuse gagica. Ranchiuna era totul la acest personaj negru în cerul gurii. Să nu-l calci pe bombeu că nu mai ai zile de trăit. La radio, Ionescu & Popescu au spus, în civil, că „Adam Bruno este un mângălici. Partidul nostru nu este de acord cu apucăturile lui burgheze. De ce face pe geniul neînțeles? Este un element reacționar, antrenat de forțe ațățătoare la război. Are o atitudine elitistă, lamentabilă, revanșardă și deviaționistă, chiar periculoasă. S-a vândut pe câțiva arginți unor oficine de spionaj!” S-aude? Costache Zugravu nu s-a lăsat mai prejos: „M-am străduit să-l învăț meserie, dar nu s-a prins nimic de el. E alcoolic și depravat!” Obezul care își căra burdihanul cu bretele de gumilastic, de culoare roșu drapel, a declarat în amfiteatrul facultății, citez: „Dacă ar fugi în Vest, nu ar fi vreo pagubă pentru frontul artei noastre!” Mutzi Lindic, la menopauză, s-a alăturat corului de detractori în rubrica ce-o ținea la o gazetă distribuită gratis ambasadelor. I-a tras o săpuneală de i-au sărit capacele până nu au mai rămas nici fulgii din Adam Bruno, aici de față. Scria negru pe alb că este o rămășiță burgheză și un chiabur infect. Îl acuza că nu s-a debărat de trecut din cauză că era dus la școală cu mașina lui ta-su. Packard ultimul tip, negru lucios, cu un șofer care purta mănuși albe, rușine!.... De unde o scosese p-asta? Habar nu am. Noroc că nu verifică nimeni. De la Securitate venise aprobarea să-l prezinte maselor ca pe un capitalist jegos și un anarhist. Ai lui fuseseră bogați și s-a zis că d-aia îi ura azi pe tovarăși, voia să se răzbune pe clasa muncitoare

că familia lui fusese expropriată. Era străin de proletariat. Era tot mai înrăit pe zi ce trece, cu imperialismul reacționar în suflet, gata oricând să batjcorească regimul nostru de democrație populară. „De ce detești, tovarășe, fericirea lucrătorilor din fabrici?” se întreba gazeta aceea bună la împachetat brânză și salam. Unii o tăiau bucăți și o depuneau în closetele din stațiile de autobuz. Apoi, Tăchiță, obosit, se repezea grăbit la Capșa cu banii încasați pe articol să comande cinci mici și o bere neagră la halbă. Ăsta era, șanticler și zavragiu. Avea un șarm nebun, era rârit și pistruiat. Îi plăcea viața nemaipomenit, un hedonist, după cum era bârfit în urbe. Avea urechile deformate profesional. Obișnuia să asculte la uși ce spun vecinii, era mereu în misiune, cum vezi. La sediu nu i se cerea legimația, suficient să îi vadă portarul urechile fâlfâind în curentul iscat de ușile batante, ca să îl lase să intre în Casa Scânteii.

Adam Bruno a fost exmatriculat în uralele celor prezenți. Unii au spus să zică mersi, a scăpat ieftin. La Jilava sunt celule goale pentru indivizi de teapa lui. Fiind la prima abatere, tribunalul s-a arătat mărinimos și l-a tratat cu indulgență. A fost iertat. La schimb, să promită că încetează activitățile contrarevoluționare demascate de vigilența organelor. Și să ceară în *Scînteia* să fie iertat. Ceea ce a refuzat să facă. „Ticălosul tot ticălos rămâne! Proba încă o dată că era un dușman înrăit” (Ionescu & Popescu dixit).

În aceeași după-amiază, Ghiță i-a pasat doamnei Sașa Achim prețioasele documente. A terminat repede de recitat un text oarecare. A privit-o. Ea s-a uitat peste hârtii, a mulțumit și a dat să se retragă în prăvălie. În scuar s-a lăsat o tăcere nedeslușită. A spus mai întâi să citească dosarul – diseară, după ce trage storurile. Și-a amintit că becul de la veioză

era ars. Avea o lanternă, o va folosi. El s-a ridicat, i-a sărutat mâna ceremonios, a făcut stânga-mprejur și dus a fost.

Când vrea ea, vremea este o cățea turbată. S-a așternut pacea cu o seară în urmă, sub un cer învolburat. A lăsat blândețea și a început să latre sictirită spre miezul nopții când s-a și deșertat isterică deasupra mahalalelor. O răpăială nimicitoare a lovit ferestrele. De câteva minute însă nimic, părea că a dispărut în neant. O liniște ireală s-a întins pe acoperișuri și streșini, de-a lungul zidurilor coșcovite și a ferestrelor chioambe. Peste obloane, clădiri fanate și murdare. În apropiere întorcea leeent un tramvai scârțâind, târa două vagoane vechi Thomson. Ghiță și-a privit ceasul de la mână: „Și ce dacă! Nu durează!”

Un rânjet s-a întins pe fața lui. S-ar fi dus acasă, să cadă-ntr-o cracii lui Pissy. A închis umbrela, Biserica Sfântul Gheorghe i-a apărut brusc în mijlocul unui maidan cu câini vagabonzi alunecând printre arbori prăfuiți. Bătrâne în negru aprindeau lumânări pentru sufletele morților. Câteva taxiuri galbene zăceau țepene la bordură. Autobuze acoperite cu reclame stridente ale unor agenții de voiaj, loterii, detergenți miraculoși, spectacole de teatru cu afișe ferfenițite. Cehov, *Livada cu vișini*, Ionescu, *Rinocerii*, Molière, *Tartuffe*, a citit el plictisit pe verso și pe cant, de-al dracu'. Dincolo de bulevard se profila o înșiruire de barăci, ganguri, dughene, chioșcuri și panouri date cu var, mâzgălite cu graffiti. A traversat agale pasajul populat cu drogați, homleși și cerșetori. Mirosea tare a pișat și a igrasie, a gunoaie putrede. Când a avut din nou cerul deasupra capului, a urcat treptele și a văzut pe stânga etajele unui imobil încopciat în schele. Pe dreapta, o stradelă ducea la hanul Kiriazi. Mai încolo, o poartă masivă din fier

ruginit căzută într-o rână. Alături se întindea un teren acoperit de gunoarie, tarabe, zdrențe întinse pe sârme. Se făcea ulița Zarafi, acaparată odinioară de cămătari armeni. La sud, ulița Gabroveni, după ce te strecurai printr-un coridor ce-și zicea Pasajul Francez. Mai încolo se ieșea în ulița Covaci, unde de trei secole se face comerț cu contrafaceri. Pe laturi se înșirau odinioară maghernițe cu obloane decolorate, sub streășină forfoteau marchitanii. Una dintre uși dă și azi în prăvălia zisă „Anticariatul Akim”, anunțat de o firmă din tablă ruginită, atârnată de un felinar cu becul ars.

S-a bucurat când a ajuns. Purta pantofi ieftini, pingeliți, cu călcâiele tocite. Nici vorbă de copite, coadă, coarne sau miros de pucioasă. Totuși impresia c-ar fi dracul în persoană rămânea. În vizite, eroul nostru apărea îmbrăcat ca un angajat pentru care contează protocolul, ținuta și manierele. De pe hainele lui destul de îngrijite, călcate cu fierul, lipseau decorațiile. Nu se îndoia că odată le va căpăta. Vedeă cioclii ducând pe perne roșii decorațiile pentru care luptase o viață cu dușmani implacabili. A lăsat vedenia și a împuns butonul soneriei. Nu funcționa, firele fuseseră roase de șobolani. A ciocănit, iar după un minut fără răspuns, s-a hotărât să împingă ușa. S-a aflat brusc într-un spațiu strâmt, mărginit de rafturi. A tușit, a privit cu ochii mijiți în clarobscurul din acea încăpere încărcată cu lucruri des-perecheate. O lumină palidă se prelingea pe geamurile din sticlă verzuie. Icoane, o presă de tipărit Boston, seturi de veselă din alpaca aliniate sub o vitrină de sticlă verzuie. Două mașini de cusut Singer, câteva tablouri înnegrite de vreme. Un radio pe lămpi Telefunken, câni cazone din tablă și din porțelan. Lămpi atârdate de tavan, un gheridon, un secreteer, trei mașini de scris Remington, patru fotolii de grădină.

A făcut din priviri inventarul lucrurilor din prăvălie. Pereții cu varul coșcovit, o fereastră săpată în zid dă într-o curte rezemată de calcanele casei vecine, fost bordel. Pe pervaz, trei păsăruici beau apă dintr-o ceașcă, vegheate de silueta unei femei. O arcadă ducea în încăperea din spate. De acolo se vedea un pat din fier vopsit în alb, acoperit cu o pătură albastră. Un primus pentru gătit, un scaun fără spătar. O masă improvizată dintr-un blat de lemn folosit și ca scândură de călcat rufe. O ghibetă crăpată și un teanc de farfurii cu gură-n jos. Un dulap săsesc, pictat cu flori albe și roșii. Vedenia a durat până când s-a arătat stăpâna locului, subțire, cu un șal negru pe umeri. O apariție care nu se uita ușor. A deschis fereastra să lase lumina să treacă. Părea că se teme să rămână singură cu vizitatorul. Zâmbea ca s-o dezarmeze, eventual să fie luat drept un om bun.

— Căutați ceva!? a auzit-o.

A cerut lămuriri despre un samovar rusesc care lucea pe o poliță. Femeia a ieșit după teighea. Fragilă, avea ceva nordic în lumina volatilă de amiază târzie. Avea un păr bogat, ruginiu, strâns la ceafă într-un coc. Ochii mari, violeți.

— Aici, a întrerupt el tăcerea, cândva se vindeau foarfeci, lacăte și chei. Îl vedeam în vitrină pe domnul Hans ascuțind cuțite pe tocilă.

— Domnul Hans a ținut prăvălia de alături. Vă înșelați.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— S-a prăpădit anul trecut.

— Cum așa?

— A căzut pe scări, nu s-a mai întors de la spital. L-am condus cu câțiva vecini la crematoriu... L-ați cunoscut?

— Domnul Hans mi-a fost client, era un colecționar dedicat. Cumpăra piese de artilerie, miniaturi, bineînțeles.

Vizitatorul a privit lung spre un covor sângerieu.

— Ce este?

— Un Tabriz.

— Și celălalt?

— Un Kelim fars.

— Prețuri!?

— Aveți eticheta acolo. Negociabil.

— De unde provin!?

— Din Anatolia... Doriți lămuriri?

— Dacă deranjul nu e prea mare...

— În secolul al XIX-lea se aduceau până la Constanța în vase cu zbatouri și se descărcau în port, treceau pe uscat și erau duse în căruțe cu coviltir până la Cernavodă și urcau iar pe Dunăre până la vama Giurgiu... Dura o zi și jumătate până când se vedeau turlele mănăstirii Văcărești. De aici marfa urma Calea Șerban Vodă până la Hale.

— Vă pricepeți.

— Cum vă numiți?

— Ghiță și... atât...

— Ce v-ar interesa?

— Numele Adam Bruno vă spune ceva?

Tenul femeii a devenit palid.

— De ce îl căutați la mine? Tocmai ce a murit...

— Caut oameni care l-au cunoscut... Reconstitui începuturile lui. Lucruri uitate. Vremea când nu știa ce-i rezervă destinul. Cred că aici este cheia lui ca artist... Sunt un modest admirator.

— Martorii din acea vreme au dispărut...

— Am găsit prea puține poze, acte, presă, mărturii. Pare că e cineva interesat în orașul ăsta să îi șteargă urmele...

— Cum m-ați găsit?

— Nu vă speriați, Adam Bruno este eroul meu. Nu dumneavoastră apăreți în „Nud în oglindă”? Aceiași ochi...

— Mulțumesc că mi-ați trecut pragul...

— Aveți vreo pânză, o schiță, un desen, orice semnate Bruno? Aș dori să cumpăr...

— Încercați în altă parte.

— Am bătut toate galeriile.

— Nu găsiți un Bruno într-o prăvălie modestă ca a mea. Vedeți în anticariatele pricopsite. Pe Lipscani, în Hanul cu tei. Un Adam Bruno este foarte scump, chiar și un simplu desen...

— Pot să vă arăt o lucrare de-a lui? Am luat-o recent...

— Bineînțeles, aș fi fericită.

— Sunteți doamna Sașa Akim, nu?

— De unde știți?

— Scrie pe firmă...

Femeia a luat tabloul, a mângâiat rama, a privit pânza în lumina ferestrei, l-a întors pe dos.

— Domnule, la prima impresie, nu este autentic...

— Vreți să ziceți că e fals?

— Așa s-ar părea... Nu sunt tușele lui Adam, nici culorile pe care le folosea... Cine vi l-a dat?

— Un pictor cunoscut, Costache Zugravu...

— El v-a trimis la mine?

— Norocul m-a adus.

— Mă speriați...

— De ce? Nu este un interogatoriu. Ați înțeles greșit, scuze.

— Nu sunteți de la poliție?

— Nu. Jur.

— Atunci...

— Întreb ca omul. După ce a murit, s-a descoperit că avea geniu.

— Tabloul seamănă cu unul făcut de Adam, dar nu cred să fie autentic. Culoarele nu sunt atât de vechi cât ar trebui. De când are căutare, e falsificat... Trebuie să cercetez măcar puțin.

— Fac și ei un ban.

— Efectul este că lumea își pierde încrederea...

— V-aș pofti vizavi la o cafea dacă nu sunt nepoliticos...

— Nu pot lăsa magazinul.

— Să revin la ora închiderii? Mă interesează orice este în legătură cu Adam Bruno.

Ghiță arată spre un afiș cu figura pictorului.

— Cum a trăit, cine îi intra în atelier, cu cine bea...

— Oh, dar sunteți periculos. Îmi pare rău, nu vorbesc despre trecut, ar fi prea dureros pentru mine.

— Pot să vă mai vizitez? Nu deranjez?

— Cum doriți...

Nimerise într-un moment prost și a preferat să se retragă. Când a ieșit din prăvălie, o ploaie rarefiată, albastră cu irizări argintii împungea ușor obloanele. Ajuns în uliță, a deschis umbrela. A trecut prin Pasajul Francez, s-a întors în mizera piață Sfântul Gheorghe s-aștepte tramvaiul. Brusc, ploaia a luat-o de la capăt, potop. O răpăială de mitralieră, el prezisese invers un ceas mai devreme. Din nefericire, hârbul lui, un Opel roșu, era în service. O plimbare pe jos pe vremea asta nu ar fi o fericire.

Hahalera de Costache Zugravu! Oglindit în vitrina unui birt din pasajul Macca. I-a făcut semn. Într-o clipă a fost lângă el pe canapea, trăgea dintr-o narghilea...

— Să-ți zic cum a fost?...

— D-asta am venit.

— I-auzi!

— E adevărat că mata l-ai așteptat când s-a liberat?

— Ba bine că nu! Dar nu vreau să vorbesc despre Bruno.

Dă-l în mă-sa!

— Coane, așa te vreau!...

— Oferi sticla aia de care ziceai sau nu? Ce te codești? De data asta nu mai scapi. Trebuie să-mi cumperi o lucrare. Am la mine un portret al lui Adam Bruno. L-am prins cum privea melancolic spre Arsenal. O să-ți placă, ai să vezi. L-am facut la Gherase în birt înainte să îl aresteze...

— Bravos. Sună bine.

— Cine ți-a spus că eu l-am așteptat? Ciripitorii, nu?

— Eh, na! Tot orașul știe...

A ridicat servieta cu un gest teatral. A scos un plic și a aruncat pe masa udă câteva fotografii. Chelnerul – unul ghebos, cu palmele roșii de trișor la cărți – s-a îngrijorat, obrazul ciupit de vărsat i s-a învinețit. Se temea să nu iasă scandal. Lăptosul bătrân, negru ca tuciul, nu îi era simpatic... Mai-mai să îi ia paharul din față să nu mai bea. Zugravu frecventa localul de pe vremea când îi zicea „Steagul roșu”. Clienții știau că devenea violent când se îmbăta, îi era de ajuns o sticlă în plus ca s-o ia razna. Se ridica în picioare, perora, se agăța de clienți. Scena se termina cu lacrimi, își plângea de milă, nefericitul. Dar acum nu era cazul, abia de-a atins paharul cu buzele. Le avea mari, groase, crăpate. Mai era timp până la marea scenă a remușcărilor.

— Uite, i-a zis, ești în poze. În spate se vede un gardian și lozinca „Luptăm pentru pace!”

— Nu este moartea? Știame eu! Nu scăpăm, e nepieritoare...

— Apari la poarta azilului psihiatric cum îi cari valiza.

— Era slăbit, așa m-am gândit.

— D-asta te-ai dus să-l întâmpini „în primele lui clipe de libertate”...

— Eh, libertate!? Sanchi! Ai umor.

— Coane, te recunoști în poză?

— Da, semăn. Oi fi vreun agent!? De unde o ai?

— Sunt trase cu camera ascunsă de Filaj...

— Mătăluță, nu te supăra, îi frecventezi pe căcănarii ăștia? Cam puți...

— Nimeni nu aflase că iese și matale îl așteptai bine-mersi la trotuar. Cum explici?

— Eh, pe dracu’! M-au trimis organele. Sunt un jeg uman, cum știi. Am fost omul lor...

— Totuși ai știut că scapă.

— Știi cum e. Relații, complicități. M-a sunat un amic, era să zic un „limbric”...

— De ce tocmai pe matale?

— Și eu m-am mirat, drept să-ți spun.

— Că iese ?

— Nu! Că sunt anunțat. Vocea mi-a zis – ai grijă să nu se apuce de prostii.

— Nu s-a recomandat?

— Nu avea nevoie. L-aș fi recunoscut dintr-o mie. Bas bariton, găjâit, horcăia. Cel care a condus ancheta noastră. Pavlache, maior, mare jucător de table, altfel.

— Pe ce chestie v-au agățat în procesul acela nenorocit?

— Pentru niște fleacuri...

— Un motiv a fost!

— Eh, prostii, discuții dușmănoase, asociere în bandă, grup infracțional... Total fals. Eram niște bețivi, atât! Nu ne purtam bine. Mai ales Adam, eroul dumitale. Era neîntrecut să sfideze, enerva toată ofițerimea, mai ales pe colonelul Pavlache, a avansat canalia... Măine îl vezi general. El m-a anunțat la telefon, dacă tot m-ai întrebat. Vezi mata, doar Secu ne-a luat în serios...

— De ce crezi asta?

— De sanchi! Se căcau pe ei de frică. Nu cumva să fie jumult de pene Pazvante, șeful cel mare. Hehe, și tot a mierlit-o, a terminat-o. Pârrrr, pârrrr, pârrr – cei care ar fi trebuit să-l apere l-au făcut sită de cernut făina.

— Cum se face că nu ai apărut la proces? Am văzut dosarul, pur și simplu, ai dispărut. Nu am găsit numele Zugravu pe nicăieri. Arestat, da, inculpat, nu. Nu te-ai ales cu nicio pedeapsă. Nu ai făcut o zi de pușcărie. Cum explici?

— Tot timpul ceri explicații.

— Meseria...

— Mai dă-le dracu'! Cele mai multe lucruri sunt inexplicabile...

— Bun. Cum de nu ai apărut în boxa acuzaților?

— Providența. Mai clar nu se poate. Să zicem că uneori îmi țin gura ca să nu intre musca. Dă-mi voie să tac.

— Când Adam Bruno trebuia să fie eliberat din închisoare, în loc să fie liber, l-au internat la Poiana Mare într-un spital psihiatric... De ce? Nu era liber?

— M-ai înnebunit cu libertatea. Nu există!!! E o fantasmagorie, un surogat pentru proști.

— De unde ai scos-o?

— Dai sticla aia sau mă duci cu vorba? Mi s-a uscat gâttelej... Uite tac, de-al dracu'...

— Coane, fii bun și scrie-mi ceva despre Adam Bruno, pentru *Aurora*! Ce zici?

— Putoarea de Zaț ce mai face? La demascarea noastră, ce mai dădea din clanță. Din „dușmani ai poporului” nu ne scotea. Și azi mi se face pielea de găină!

— Coane, vorbește-mi de Adam Bruno!

— Of, prea vrei să le știi pe toate! Cică i-au găsit tulburări la pisic, hahaha! Izolarea i-a tulburat mințile. Bre, i-au înscenat totul să spună apoi „nu îl lua în serios pe Bruno, e dus cu capul!”. L-au invalidat ca să nu conteze, să se spună că e un măscărici. Cine să se opună deschis regimului? Numai un nebun sadea, să îl ocolească presa străină și diplomații de la București. Să nu se solidarizeze nimeni cu el. Așa a și fost, părea că are râie.

— Chiar ai crezut minciuna despre boala lui? Era perfect sănătos când l-au internat în azil.

— Păi, nu!?... Când l-au arestat era *smart*... După, tu îl întrebai una, el răspundea alta... Pierderi de memorie, sărea să caftească vreunu, devenise violent. Înainte era timid, blând, părea un înger. Acum numai modelul lui, Sașa, îl mai potolea... Era de ajuns să se uite la el, să îi spună „Aaaadam!” și îl liniștea îndată.

— Zic să ne întoarcem la ziua aceea... Cum a decurs?

— După ce ne-am îmbrățișat, i-am zis s-audă numai el – „Ai făcut-o și p-asta!” El de colo – „Nimănui nu îi strică o pușcărie la viața lui...” Mi-a cerut o țigară. Înainte nu fumam, așa că nu aveam. I-am cerut șoferului – un grăsan mustăcios, înțolit cu o pufoaică de șantier – să ne lase la Piața de flori, pe Dealul Arsenalului. Vezi matale, acolo copilărise. „Ți-o fi foame!” i-am spus. Prea se făcuse liniște. Părea că vede

orașul prima dată. Șantierelor, demolările, prăfăraia, schelele. „Bucureștiul s-a schimbat mult! E un maidan...” I-am dat niște sandviciuri, le adusesem cu mine. I-am întins o sticlă de vin roșu. „Mulțam fain de ospăț! Pahare avem să ne cinstim?” a făcut, ștergându-și buzele cu mâneca. Nu aveam, uitasem... I-am zis – „Bine ai venit, toată lumea te așteaptă...” Ne-am pasat sticla camaraderește, ca pe vremuri. „Când o fi mai rău, așa să ne fie!” a zis cu ochii lipiți pe parbriz. Înghițea orașul cu privirea, nu voia să se uite spre mine. Aveam ceva care îl indispunea. S-a înfundat cu un oftat pe banchetă și a tăcut. Stinghereală e cuvântul cel mai potrivit. Ce dracu’ să vezi prin parbriz? Străzi înguste, case scorojite, oraș belit, îl știi matale, o vomă. Zidurile pluteau prin pâcla vineție și norii de praf. A dat ultima ploaie de vară din acel an și a zvântat totul. A prins să se lumineze, ziua a căzut peste trecători ca o ghilotină. Și pretutindeni, mizeria șantierelor. „Dar o țigară n-ai să mă omenești?” „Este!” am zis bucuros să îl servesc. Uitasem că voia să fumeze, m-am luat cu vorba. L-am privit în oglinda retrovizoare cum trăgea cu nesaț. L-am auzit zicând după ce a tras câteva fumuri. „Să știi că libertatea nu este o mare scofală. Rămâi același.” M-am făcut că nu aud și i-am zis – „Ai în plic niște bani, cât să te descurci luna asta. După aia, mai vorbim. Sper să-ți ajungă.” „Să fie primit!” a exclamat bucuros. A frecat bancnotele de bărbie, de safta, obicei deprins în pușcărie. Era suspicios, se întreba de unde venea amabilitatea pe care i-o arătam. Azi nu mai face nimeni nimic pentru nimeni. Fiecare e pentru el. „Să te întreb ceva.” M-a privit prima oară. „Te-a trimis cineva să te îngrijești de mine? Pare că e înscenat totul.” „Niet!” am făcut eu și i-am arătat dantura. Îți închipui situația. Ce dracu’ era să zic. „Mă bănuiești de ceva?”

A dracu' pușcărie! Te face suspicios. Există și prieteni pe lume, nu uita. O să ai nevoie de toți, de pramatii, de ticăloși, de delatori, de naivi...

— Și!? s-a mirat Ghiță.

— S-a făcut că nu aude. I-a spus șoferului că s-a răzgândit, să-l ducă la Bariera Vergului unde e biserica. „Orice pentru dumneavoastră!” Mustăciosul a înțeles din cuvintele schimbate în taxiul lui cum stătea treaba. „E o zi mare!” a continuat privindu-l în oglindă, și-a răsucit mustața. „Cursa nu vă costă nimic! Pentru mine sunteți un erou. Dacă v-au băgat la pușcărie cațaoonii înseamnă că sunteți om bun. Așa cred. E nasol să fii închis?” l-a întrebat. „Depinde”, a zis Adam Bruno. Al dracu' șofer, cu mine nu a binevoit să vorbească... Se uita cu niște ochi prin oglindă – încercănați, vi-neți-negri, răi. Când s-a lăsat tăcerea, l-am întrebat ce are de gând să facă cu viața lui? Din pictură nu se poate trăi. „Ai de gând să te vezi cu inculpații din proces? Ceilalți deja au ieșit, sunt afară... Este interzis, știi. Unde o să stai?...” „Pui prea multe întrebări deodată... Grea misie ai și tu!...” „Te invit la mine în atelier... Ai un pat, o masă, un șevalet, culori berechet... Ceri pașaport? Emigrezi? Pușcăriașilor le dă drumul din țară. Secu e interesat să scape de tine. Ești o mare belea pentru regim...”

— Ce a răspuns?

— A zis: „Rămân, nu plec nicăieri. Am de încheiat niște socoteli.” „Vezi să nu te calce mașina.” „Nu cumva să te atace niște huligani când ieși de la birt.” L-am sfătuit de bine. „În celulă te gândești doar cum să ieși de acolo. Numeri zilele și nopțile. AMR-ul... Restul pare prea îndepărtat.” Ca să-ți închei povestea, dom' Ghiță, am călătorit în restul drumului în tăcere. Ne-am holbat unul la altul să ne convingem

că suntem vii. Cred că suspicios cum e, Adam bănuia că e ceva necurat la mijloc. Nu-și explica de ce l-am așteptat. Ca să fiu sincer, mă minunam. Uite așa! M-am fixat cu ochii pe parbrizul din spatele mașinii... Stații de tramvai depopulate, ziduri acoperite cu graffiti, vitrine goale, trecători cocârjați. Ploaia s-a întetit de cum am coborât la Biserica Sfinții Împărați de la Bariera Vergului. Era o nuntă. Mireasa cobora scările la braț cu mirele. Toată mahalaua era strânsă pe trepte și se bucura al naibii. Brusc s-a deschis o puzderie de umbrele. A coborât din taxi, ne-am luat la revedere, ne-am îmbrățișat. „Eh, să-ți fie de bine!” i-am urat. „Și să nu-ți pară rău!” Mă refeream la anii de pușcărie. „Așa mă gândeam și eu!” a făcut Bruno. Mi-a mulțumit că m-am gândit să îl aștept. „N-am auzit o vorbă bună de nu mai știu când”, a zis. L-am urmărit cu privirea cum se depărta pe trepte. Eh, cam atât. Merit sticla ta de vin?

A urmat un an complicat, a dat strechea în om, cunoscuții se evitau. Se simțea o înnegurare. Mai curând apărea un șobolan la vedere decât Adam Bruno. Inexplicabil, nu îl întâlneai pe nicăieri, dispăruse din peisaj. Nu voia să vadă pe nimeni, ca să nu fie întrebat cum i-a fost cât a stat închis. Era interzis de altfel. Ex-căpitan Pavlache, devenit colonel, îl prelucrează să nu deschidă gurița despre nimic din ce trăise acolo. Se zicea că a devenit mizantrop și paranoic. Așa se bârfea: „Mofturi, bre!” făcea Petcuș, tare îi plăcea să îl bruftuluiască. Din farseur, bețiv, cocomârlă nu îl scotea. Dăscălimea se strângea de regulă într-o cârciumă lângă Piața de flori, ținută de unul Gherase, fost parlagiu la abator. Servea fleici și vinul casei tras în ulcele. Funcționa clandestin, Miliția închidea ochii. Scenariul era simplu – cârcotașii, zavrăgiii,

căuzașii să fie toți laolaltă sub observație. Să aibă organele de unde să îi strângă cu sbilțul când s-o da ordin. Să nu se mai cheltuie cu filajul, microfoanele, agenții, informatorii, venea prea scump. Gașca nu merita atâta risipă și protocol. Niște căcăcioși, fleandure, gogomani. Calculul s-a dovedit corect. Într-o noapte au apărut două dube și i-au ridicat. Cei de pe margine au aplaudat bucuroși că au scăpat. A fost un spectacol a-ntâia.

Gherase punea pe mese blaturi de lemn cu ficăței, momițe, fudulii, creier și rinichi... Așa își atrăgea clienții în local. Era frecventat de lumpeni, lume din cartier, zilieri din piață. În locanta lui snobii se amestecau cu vulgul. Se deziceau de lupta de clasă, fraternizau cu pegra urât mirositoare contrariind nasurile fine ale lumii oficiale. Era o sfidare adusă regimului. Parfumul depravat al acestui loc îi fermeca pe mulți. Un ghitarist și un acordeonist, altul cu contrabasul o frigeau la meserie până-n zori. Existau și câteva curve dornice să agațe clienți, plus bețivii obișnuiți ai mahalalei. În curtea largă, lângă grătare fumegând, zarzări, duzi, roșcove și animație. O târlă de câini maidanezi și pisici tărcate ieșite din pivnițele devastate de buldozere când cu demolările. Mirosea a pizdă, a lături, a perie de scânduri, a pește împuțit, a șosete și a subsuori nespălate, a canal, a analcid, a respirație fetidă. Cei veniți de departe, din oraș – apelpisiții – se dădeau radicali, extremiști, anarhiști, nazi, opozanți. Ce căutau într-o bombă împuțită frecventată de amărășteni? E chichirezul întregii afaceri. Eroilor noștri, înțoliți la fix, cu pretenții, citiți la muchie, simandicoși, le plăcea al dracu' să cocheteze cu periferia! Era „ba pe-a mă-tii” din partea celor care, dacă se depărtau o iotă de kilometrul zero, îi apuca tusea convulsivă și se pișau pe ei. Caracuda, nene, prefera birtul lui Gherase cu rumeguș pe jos, ferestre

murdare, fără fețe de masă. Adorau grătarele încinse, putoarea de mititei, gustul de momițe fripte. Pretindeau că sunt fără pretenții, simpli, din popor. Înjurau cu naturalețe din reflex. Făcuseră multe exerciții în fața oglinzii să ajungă la această degajare... Ce travesti, nene! Le plăceau fetițele care făceau trotuarul prin zonă. Parlagiii, cerșetorii, guriștii, lustragiii. Petreceau cu lăutarii Jimblă, Balaoacheșul și Firuță. După miezul nopții, ziceau fără perdea d-alea deocheate. Clienții – gurmanzi, fanți și ciripitori, mistagogi, decorați, autori în vogă. Reprezentau tot ce avea mai bun Bucureștiul. Băutori de nădejde, mari iubitori de taclale și bancuri porcoase. Gubernia îi numea în zeflema „Caracuda”.

Ce este „Caracuda”? Cercul interior al Dăscălimii, inițiații. Decizia era la ei, ei făceau opinia în Gubernia noastră. În dicționar, „caracudă”, adică „plevușcă”, „pește fără valoare”. E un pește prea mic pentru a fi luat în seamă. De obicei se azvârle în canal odată cu lăturile. Căpățânile retezate, solzii, cozile, mațele. I se zice și pește-țigănesc. Numai amărății, lihnii îl mănâncă atunci când duc lipsă. Îl prind cu năvodul pe baltă și îl frig la foc mic după ce l-au tăvălit în nisip pe mal. Ghiaurii nu se apropie de el. Caracuda este un pește disprețuit. Nu se comercializează, se dă bonus la o cumpărătură mai acătării. Dacă iei 2 kile de somn sau crap de Dunăre, negustorul îți pune în traistă și câteva caracude (zise și omleți), pentru sufletul tău. Na, să le arunci mâțelor din curte! Caracuda despre care facem vorbire aici este o bandă. Sunt puțini și aleși pe sprânceană. Este ca un ordin cavaleresc, o sectă, o haită. Craii de Curtea-Veche, cum poftești matală. S-au ajuns, care scriitor mare, care academician ca regretatul Ghighi Pizduț, azi dispărut sub pământ la Bellu. I-a plesnit inima când Filipa Samovar i-o sugea. A

crezut o clipă că e un muștiuc de saxofon, a explicat ea la anchetă. Pizduț l-a lăsat pe post de lup alfa pe venerabilul președinte al tuturor comitetelor din Gubernie, zisul Petcuș, metafizicianul găștii. Era mai ticălos, mai venal și mai arogant decât ceilalți, își merita rangul. Veneau la rând dumnealor Zapisescu, Tăchiță, Ionescu & Popescu, popa Pripici, ex-căpitan Pavlache. Mai figurau în registru două dame. Una era mătăita Filipa Samovar, expertă în felații, așa cerea clientela. O tâmpise socialismul. Când ți-o sugea pe sub masă, ți se lipea burta de șira spinării. Pizduț a fost victima unui complot, dacă vrei, a unei lovituri de culise. Planul a fost să scape de el – era invidiat că prea fute. Din nefericire, s-a încurcat cu nevasta unui grangur de la partid. Drept pentru care i-au pus gând rău, ordin de sus, să îl lichideze, își închipui. Pfiu, ce funeralii grandioase i-au făcut. A fost ultima apariție a Dăscălimii în solidar pe timpul lui Pazvante. O dată moare șeful! Fanfare, spiciuri patetice la groapă, radio. Ziarele centrale pline de necrologuri. Însemna că dama s-a achitat de misiunea încredințată. I s-a permis să deschidă un bordel pe Popa Tatu, colț cu Berthelot. Mai era și cocomârla aia, Athenaisa P., cu cearcănele până la țâțe. Recita de nebună poeme patriotice prin săli de festivități. Credeai că își dă sufletul, scena scârțâia groaznic, exact ca vechitura ta de pat în timpul unei partide de sex. Când leșina de emoție – și se întâmpla des – i se făcea respirație artificială – Pavlache, în civil, se ocupa personal, dacă tot era trimis să spioneze gașca. Se auzea sirena Salvării. Trebuia dusă urgent la spital până nu moare sărăcuța. Cam asta era banda. Nu-i amin-tesc decât pe cei mai răsăriți și spurcați la gură. Care artist vestit precum Costache Zugravu, care profesor ca veteranul Petcuș, rămas șef peste Caracuda, un arogant, când nu era

libidinos, era mofluz. Când se simțea amenințat, dispărea în tufișuri ca iepurele. Obișnuia să se ascundă în spatele perdelei să se pișe. Se uda în pantaloni, îi clănțănea proteza din gură, mârâia. Pe întuneric era recunoscut după zornăitul fișicurilor din buzunare. Poltron, mințea cum respira. Chestia îl amuza teribil, când prostea pe unul era fericit. Avea dovada inteligenței lui superioare. Se credea mai capabil decât toți ceilalți. Urma în grad dumnealui prof. dr. Nae Zapisescu. Apoi marcantul Tăchiță, ființă excepțională. Poseda un repertoriu de pârțuri cu care reușea în zilele lui bune să împrută zona dintre Dealul Arsenalului, Bariera Vergului și Piața Chibrit. Unele sunau ca o trompetă anunțând deșteptarea pe zidul Ierihonului. Altele, ca un corn englezesc pe pajiște chemând hăitașii la vânătoare. Erau și cele care explodau ca un balon înțepat cu acul. Măcar să fi fost prevenit, să nu faci naiba infarct. Se recomanda masca de gaze livrată la cerere din depozitele armatei, dar era nevoie de o semnătură în original, ss indescifrabil.

Membrii Caracudei erau repertoriați, numărau cât degetele de la mâini. Nu era o mișcare de mase, dimpotrivă. Se întâlneau la Gherase, să aibă ce povesti prin târg. Mai niciunul nu a dorit să își deschidă casa, să nu aibă neplăceri și să intre în colimatorul Securității. Nu voiau să semene cu un „grup organizat”, i-ar fi ridicat agenții. Bineînțeles că fiștecarea apărea pe o listă de suspecti. De asta le era teamă. Grija lor de căpătâi era să fie bine cu regimul. Aduceau ofrande, scriau laude în gazete, făceau plecăciuni la marile evenimente, se afixau gomoși prin prezidii, aplaudau în plenare de se înroșeau palmele. Uralele îi răgușeau. Scopul lor era s-o ducă bine, să nu le lipsească nimic. Conserve cu pește oceanic, mațe pentru cârnați, otteri, radiatoare sovietice, telemea și borviz. Dar câte și

mai câte! Cum ar fi pizdulicea, onorurile, televizoarele color, congelatoarele ZIL, secretara, șoferul, decorațiile și călătoriile în străinătate. Discret, își dădeau aere de opozanți – mai ales la recepții diplomatice și în unele cercuri verificate minuțios! Cu fițe, barbișoane, eșarfe, tălpi ortopedice, prezervative, meșe. Doar nu era, Doamne ferește, să fii confundat cu un om devotat regimului, să-ți fie rușine să mai ieși pe stradă. Cârteau, râdeau în hohote la bancuri. Își dădeau ifose cum că ar fi contra, dar nu insistau asupra acestui aspect. Ce căutau tocmai la Piața de flori în bomba aceea rău famată? Ce le ofereea Gherase? Apariția lor într-un local luxos din centrul capitalei noastre le-ar fi știrbit din glamour. I-ar fi făcut banali și previzibili. Atâta lume proastă i-ar fi putut zări prin vitrine la Capșa și Athénée Palace. Așa că mai bine i-au umplut cârciuma lui Gherase cu transpirația, balele, urdorile și jegul lor. Țineau să fie diferiți de vulg. Apariția lor la periferie a provocat mirare. S-au făcut numeroase rapoarte, dar imaginea lor scânteietoare de boieri, mari figuri ale Guberniei, n-a avut de suferit. Se potriveau cu chelnerii de la Capșa, cu canapelele de la Athénée Palace, cu candelabrele de la Ambasador. Dar deloc cu băncile din lemn neprelucrat și rumegușul întins pe podeaua lui Gherase. Simandicoși și sfidători, preferau să se întâlnească la Piața de flori, departe, pe Uranus. Sperau că acolo nu erau supravegheați. Mira-m-aș! Organele nu aveau nevoie să trimită agenții din afară să afle intrigile grupului considerat de naivi „subversiv”. Ei, aș! Se găseau destui ciripitori destoinici, care știau să tragă cu urechea și să scrie note informative pline cu detalii picante.

Cu ce se ocupa gașca? Juca bridge, dame, șah, domino? Niet. Făcea schimb de timbre sau bișnițarea lucruri din pachet? Niet. Comercializau cafea și blugi, țoale de import,

parfumuri? Niet! Atunci ce învărteau, mă rog? Preocupările lor erau insignifiante și nu le băgai de seamă ușor. Foarte puțini pricepeau ce menire aveau dâșii în Gubernia noastră. Nu bănuia nimeni ce influență teribilă aveau. Află că decideau în chestiuni gingașe, ca botezuri, nunți & înmormântări. Croiau ambasadori și miniștri, împărțeau decorații și sinecuri, alocau pașapoarte. Plecau cu amantele în străinătate, totul plătit de stat. Era un cerc închis? Nu, de vreme ce în câte o seară se strângeau și cooptau membri. Mai și excludeau pe câte unul. Treabă serioasă. Te trecea un frison, transpirai la subsuori, coaie și între degete. Era un ritual solemn, ca în Mafie sau lojile masonice. Unii și erau, dar nu obligatoriu. Îl verificau pe ipochimen, îl căutau sub unghii, îi numărau coastele, verificau flecurile de la pantofi. Îl cercetau pe aspirant în urechi să nu aibă dopuri, să fie surd. Se uitau între fese după hemoroizi. În caz că găseau ceva, ofereau alifii. Pe unii îi tăiau de pe listă și pretindeau că nu era de-ai lor. Rămânea un mister veșnic de ce. Te afuriseau dacă nu le mai plăcea de ochii tăi. Tot ei hotărau cine să fie lăudat la gazetă și pe cine să admire galeria. Onorariile și onorurile nu se dădeau la întâmplare, era un proces minuțios de selecție. Numai aleșii apucau o ciozvârtă, numai așa băftosul își agăța decorația de rever. Decretau cine era genial și cine un prostănac. Dacă nu intrai în clasament, n-aveai decât să îți schimbi meseria, să vinzi găini în piață, să plasezi vechituri în talcioc, sau împărțeai bilete loto în stația de tramvai.

Caracuda făcea jocurile din slăvita noastră Gubernie. Nu era bine să îi ai dușmani pe acești domni și doamne, că rămâneai fără creastă și fără pene. Este ce i s-a întâmplat lui Adam Bruno mai târziu. Trebuia – dacă voiai să supraviețuiești – să te ferești de resentimentele lor. Aveau copite și te

loveau la gioale până să bagi de seamă. Dădeai de dracu' și rămâneai cu mâna întinsă cerșind pe la colțuri. Căzut în dizgrație, ajungeai să te milogești de unul și de altul. Nu mai aveai parte de cărți apărute, expoziții, festivaluri p-afară, burse, traduceri, pașaport, sinecuri, premii de stat, vile, carieră. Despre decorații și ranguri nu mai vorbesc. Ajungeai un nimenea. Ghiță a priceput târziu ce rol avea gașca. Servesc patria! Era grupul cel mai select, invidiat și temut. Influența tipilor care o compuneau în cancelarii, prin redacții și ministere – de necontestat. Nu miniștrii, ci acești indivizi făceau jocurile. Grefa cu Adam Bruno a avut de la început ceva care nu a funcționat. Niciodată nu a fost considerat unul de-ai lor, doar un tolerat ținut ca un câine maidanez, printre mese, la Gherase. Nu spăla pensulele lui Zugravu? Nu debita prostii când îl apuca limbarița? Norocul lui – era tăcut din fire, rar avea ceva de spus. Cine să se uite în gura acestui morocănos, veșnic cu obrazul rezemat în pumn. Ei bine, acest grup exclusivist fusese numit în zeflema prin Gubernie Dăscălime, demascată de polițaiul orașului în actul 1, scena 1. Nu știu cine le făcuse un nume prost. Banda l-a acceptat bucuroasă, semn că tipii aveau umor. Cum, ăștia să fie semizei și genii? E plevușcă, fără valoare, omleți. Hai, nu mă înnebuni, soro! Zău!?

În acea toamnă de sfârșit de lume, Ghiță a făcut pe trepădușul prin Bucureștiul pe care voia să îl cucerească. Se descurca greu pentru că trăia din expediente. După defilarea de 23 august, când s-au îmbârligat lângă un chioșc cu crenvurști și cico, i-a tras-o sub coadă duduii Șulfa Machescu, gestionară la Alimentara din piața Filantropia. Ea îi pasa, fără cartela cerută de autorități, mezeluri, brânzeturi, unt, pui, ouă, cafea.

Le comercializa la negru și împărțeau câștigul. Marfa i-o cumpărau la suprapreț niște plutonieri de la secția 4 Miliție. Asta tot nu l-a scăpat de șase luni de arest, după ce i-au întocmit dosar și a fost trimis în judecată la Tribunal sector 1 sub acuzația de furt din avutul obștesc și speculă. Când s-a întors de acolo, mirosea a mucegai și a igrasie ca un șobolan, cu acest miros a rămas impregnat toată viața. Împuțea aerul oricărei încăperi. În răstimpuri, se mai îndeletnicea cu plasarea de flori din cimitirul Sfânta Vineri. Le șterpelea după-amiaza, contra șperț, paznicul se făcea că nu vede. La trotuar îl aștepta un taxi, clipă în care se jura să-și cumpere din primii bani o rablă secondhand. Ieșea la Gara de Nord. Abia coborâți din trenuri, călătorii înșfăcau florile din mers. Când se lovea de greutăți, Ghiță mergea la Biserica Sfântul Spiridon să se roage. Îi plăceau slujbele, popii în odăjdii, cântările, sfinții hliziți pe ziduri. Mai agăța câte o tristă și o trântea în așternut. Nu era credincios, devenise ateu în adolescență, când murise măică-sa.

Prin octombrie a intrat la Gherase să întrebe de niște tablouri găsite-n pod la unul care răposase. Nevasta ar fi vrut să le arunce la gunoi, dar un vecin care îi strecura mâna-n chiloți, a învățat-o să le vândă. Ghiță îi dăduse întâlnire, voia să vadă ce are, cât cere. S-a prezentat la ora convenită, dar văduva nu a apărut. A aflat prin terți că amantul, după un futai, i-a confiscat moștenirea și a dispărut la talcioc să vândă picturile pe cont propriu. Spre miezul nopții a apărut Adam Bruno și s-a alăturat târlei din cârciumă. Să știi că ți-neau la băutură. S-au lungit cu taclaua și macheala până în zori. S-au salutat cu temenele, dar nu s-a înțeles nimic, erau grăbiți să se îmbete. Serbau vernisajul expoziției lui Costache Zugravu dedicată mărețului congres. Încasase bani mulți și

s-a grăbit să îi facă praf. Gest primit cu bucurie de tot anturajul. Să mănânce și să bea pe daiboj era lucrul cel mai potrivit într-o vreme când nimeni nu avea ce pune pe masă. Unul a cântat de cătănie, altul de amor... Prezentările fiind făcute, lumea se tutuia. Ghiță i-a spus peste masă lui Adam Bruno că ar vrea să îi vadă niște lucrări. Acesta l-a rugat să repete, nu auzea cu urechea stângă de când încasase un pumn zdravăn de la căpitan Pavlache, căruia îi luase trei partide la table în curtea închisorii Jilava.

— Știu să bată, dom'le, măcar atât. Ce-i al lor, e al lor!

— Cum rămâne cu vizita la atelier? nu l-a slăbit Ghiță.

— Nu am nimic în depozit. Încearcă prin consignații. De când am ieșit, nu mai lucrez.

L-a privit sceptic. Voia să scape de el, era clar. Nu îi plăcea să dea din atelier. A vinde un tablou era pentru Bruno o experiență dureroasă.

— Aș putea să văd „Nud în oglindă” măcar? Se spune că ar fi o capodoperă.

Adam Bruno numai că nu a nechezat.

— Nu există o asemenea lucrare! Și dacă ar exista, nu am pictat-o eu.

— E adevărat că a fost refuzată la Salonul din acest an?

— O fi, nu știu!?... E ordin să nu se expună pornografie, mai ales pictată de un pușcăriaș...

— Ei, poftim! Zău!? a făcut Ghiță.

— Libertatea funcționează numai însoțită de frică!

Când a auzit „libertate”, lui Ionescu, un obez apoplectic, machitor de nădejde, i-a rămas dumicatul în gât. Popescu l-a burdușit cu pumnii în spate. Se făcuse roșu ca racul, le-a fost teamă să nu moară sufocat...

— Chestia nu funcționează.

— *Dar ce, nu ți se mai scoală!? a strigat Zapisescu arătându-și gingiile.*

Greu să distingii ceva inteligibil în acea hărmălaie. O luaseră tare la bord și vorbeau unii peste alții. Stăteau cu sticlele la picior și-și turnau neîntrerupt. I-a privit unul câte unul. Era tot ce avea Gubernia mai bun. Elita, nene! Auzise despre ei, pe unii îi citise. Avea prilejul în acea seară să îi și cunoască. I-a inventariat cu privirea, la beție lucrurile se văd mai clar. O bandă de moftangii și închipuiți, prețiși orice – filosofi, esteți, curve, literați, proxeneți. Ca impresie generală. Aveau limbariță, erau lansați în considerații metafizice cu care ocoleau realitatea scârnăvă. Trăiau ca și cum le plăcea mirosul de căcat mai mult ca orice pe lumea asta. Îl aveau impregnat în haine... Ce le turuia gurița! Găvăreau despre spații stelare – la care se adăugau adâncurile nepătrunse ale Ființei – Sein, fraiere – și alienarea inevitabilă a omului în acest secol mizer. Erau storciți de profunzimile propriei lor gândiri. „Abis, nu alta!” a zis Petcuș care asculta pe la uși. Adam Bruno, în răs-păr – a povestit ceva simplu și naiv, pentru copii – cum a găsit o pisică zilele trecute. Scheuna cocoțată pe un cazan de gunoi. Din cauza demolărilor, animalele mahalalei și-au pierdut curțile unde trăiau fericite cu stăpânii lor. Au umplut străzile. Așa se face că a găsit mîța miorlăind disperată. Jigărită, cu scaieți prinși în blană. A arătat-o unui veterinar, a deparazitat-o, i-a făcut vaccinurile, a pus-o pe vitamine. A rezultat o frumusețe, blândă și iubitoare. Își petrecea vremea pe pervaz, uitându-se prin fereastră la străzile de dedesubt. A scăpat-o uneori afară, dar a găsit-o de fiecare dată și a adus-o acasă.

— *Mi se rupea sufletul când vedeam cum privește strada. Visa să se joace pe maidan, să se cațere pe garduri, să se strecoare la vecini în curte. Să fie liberă! E simplu. Ce să facă*

printre vopseluri în mansarda mea? Singură se plictisea. Ultima dată când a dispărut n-am mai găsit decât o halcă de carne însângerată. A fost ucisă de un câine...

— *Asta e cu libertatea, va să zică?*

— *Mai curând riscurile ei. Costă, nu e pe gratis.*

— *La matale în atelier ar fi fost la adăpost.*

— *Cine are nevoie de libertate? a completat Adam Bruno.*

Este o convenție. Libertatea ca atare nu există.

— *Nu se poate spune nimic despre ea. Amice, este indes-cifrabilă.*

— *Și eu de ce am stat închis?*

— *De prost!*

— *Dincolo de zidurile celulei, în ceea ce numești mata libertate, viața este mult mai dificilă. Este suferință. Este marea închisoare în care trăim toți.*

— *E mai rău de atât.*

— *De ce nu-ți petreci mata un an-doi într-o închisoare? Ți-ar prinde bine, te văd cam nevricos.*

— *Să trăiești în libertate – ăsta da curaj! a zis Filipa Samovar către Atenaisa P, țiitoarea prefectului.*

— *Lecția ar fi că afară te pândesc pericole la tot pasul... Haha, mai și mori, cum bine vezi! a zis Zapisescu rupând cu dinții dintr-un copan.*

— *Ca pisica matale!... l-a fixat Tăchiță serios.*

Mesenii s-au lansat în obișnuitele lor considerații. „Li-ber-ta-te!” a scandat Adam Bruno cam amețit. S-au îngălbenit și s-au albăstrit. Erau umezi în pantaloni de frică. Zapisescu a vomat de spaimă, duduia Filipa, care făcea pe poetesa existențialistă și nu lipsea de la niciun parastas, a leșinat cu brațele în cruce. Gherase s-a repezit la ușă și a tras zăvorul.

— *Despre ce vorbiți?*

— *Despre sfânta libertate.*

— *În regimul ăsta? Ce, ați înnebunit!?*

— *Mai dă-o în pizda mă-sii!*

— *Nu ne interesează...*

— *Mă piș pe ea! Mă desolidarizez total! a strigat Petcuș și a sărit pe masă.*

S-a deschis la șliț, și-a lăsat pantalonii în vine, s-a pișat peste farfurii. A fost aplaudat frenetic. S-au cerut la exerciț, au apărut și alți mușterii dornici să își golească vezica. Lucrurile au rămas aici. Organele au primit un teanc de informări. Mai toți au iscălit câte un denunț despre ce s-a petrecut în acea seară. Fiștecine s-a grăbit să raporteze, de teamă să nu fie turnat de vecinul cu care a ciocnit pahare toată noaptea.

În zori, Adam Bruno l-a poftit să facă împreună câțiva pași. Se pilise și voia să îl însoțească până la stația de tramvai.

— *Cine-s? l-a întrebat când s-au fixat sub o streășină să nu îi înmoaie ploaia.*

Bruno nu s-a lăsat așteptat cu vorbele. Le avea la el.

— *Cin'să fie? Pramatii, lichele, hahalere. D-ăștia... Năimiți prin Gubernie. Nu îi băga în seamă! Nu merită efortul.*

— *Ce aere își dau!...*

— *Se cred buricul pământului, homo universalis.*

— *Ăștia? Zău, bre!? N-arată!*

Când s-a făcut lumină, erau tot acolo, Ghiță asculta povestea lui Adam Bruno. Stăteau pe marginea drumului cu curul pe bordură așteptând să iasă primul tramvai de la depou – nu era încă nimeni prin stații. Când a apărut – un vagon roșu murdar – s-a despărțit de noul lui prieten. A luat-o pe jos pe

cheiul gârlei spre Hale. Se ridicau în jur nori de culoarea indigoului. Când a trecut podul, s-a intersectat cu primii vatmani, măturători de stradă, milițieni. Mai era și mașina de gunoi care huruia, eșuată pe trotuar. A rămas un minut acolo să respire în voie. S-a uitat de-a lungul Dâmboviței, departe, spre Belvedere.

La Gherase, două nopți mai târziu, au năvălit câțiva inși în civil și în uniformă. Au confiscat buletine, pe unii i-au aruncat în dubă și i-au dus la comandament. Adam Bruno n-a pierdut prilejul să poarte iar cătușe. Părea să îl amuze. Din acea seară, cei din Caracudă i-au pierdut urma. Ce dacă, nu se sinchiseau de el! Îi mai pomeneau numele în conversații, de sanchi, să-și dea coate fandosiții. Era un caraghios, nu trebuia luat în serios. Nu știa niciunul pe unde e, dispăruse pur și simplu. Se ascundea la fufa aia roșcovană, îi cam plăcea de pizdulicea ei. Nici Zugravu, care știa tot, habar nu avea pe unde umblă. Apoi au venit în calendar săptămânile lungi de sfârșit de an și vremurile, brusc, s-au schimbat. Miracol, cârciuma lui Gherase a dispărut într-o noapte ca un decor de cinema. Dracul îi iubește pe vagabonzi, cerșetori și bețivi! Localul s-a închis la un ordin de sus. Firma a dispărut de pe zid în noaptea când lumea belea ochii la televizor, halucinată de execuția lui Pazvante. Dăscălimea în păr a venit la locantă să urmărească marea scenă. Ușa închisă cu zăvorul și lumina stinsă. Prin mahala câinii lătrau a pierzanie.

Unele surse pretind că în noaptea când s-au transmis imaginile cu execuția de la Târgoviște, Adam Bruno s-a îmbătat și ar fi zăcut zile și nopți la rând înconjurat de sticle golite, cu dopurile smulse cu dinții. Așa s-a bârfit în lumea machitorilor,

curvelor și milițienilor. Se zice că artistul nostru, la aflarea vestii că Pazvante e kaputt, ar fi dansat țonțoroiul ca un apucat. Ar fi ieșit pe stradă în pijama. A strigat din toți bojocii: „S-a terminaaat! Uraaa!” Când a văzut cum se scurge cadavrul de-a lungul zidului acelei cazărmi de provincie, lumea a destupat vin ieftin de la gostat. Au intrat în depozit spărgând ușa. Au cărat o ladă la etaj cum s-a nimerit. Un vecin a borât și a apărut nevastă-sa pe palier să curețe. Se merita. Adam a tras zăvorul de la fereastră și a chiuuit de a asurzit trecătorii, puțini câți erau. Unul în scurteică a ridicat capul și l-a întrebat pe Adam Bruno rămas ca prostul la balcon: „Ți-a născut nevasta? Ai înnebunit?”

Prudent, bucureșteanul a preferat să se ascundă prin debara, sub pat, în șifonier. Încă se auzeau rafale și se raportau morți și răniți. Dăscălimea se zăpăcise de tot, la orice se așteptase, dar la o revoluție niciodată. Toate calculele de carieră se bazau pe asta. Vestile cădeau cu duiumul, iar telefoanele zbârnâiau întruna. Te sunau amicii și dușmanii să te bage-n sperieți. Să-ți șoptească vorbulițe despre masacre. Se vorbea de gropi comune, de conduite de apă otrăvite, de ambuscade cu nevinovați. Bucureștii se scufundau sub povara zvonurilor. Adam Bruno a dansat și a vorbit singur până s-a luminat de ziuă. S-a spus că a fost băgat în cămașă de forță de brancardierii chemați de un vecin căruia îi fusese nevasta. Prea arăta fericit și roșu în obraji. Bref, a stat cu ochii beliți într-un televizor vechiuț care pierdea imaginea. A ieșit de câteva ori pe balcon să îndrepte antena. A rămas cu urechea cu care mai auzea lipită de radio. Avea un Telefunken antebelic, pe lămpi, cumpărat din talcioc. A fost căutat de agenți la domiciliu, dar n-a fost găsit. Niciunul dintre vecini nu a știut să

spună pe unde îi putrezeau oasele. S-a dat ordin să fie arestat și dus la Jilava. Vremurile se schimbau, milițienii au împăturit hârtia oficială și-au ascuns-o în buzunar. Trebuiau să o arate fugarului în caz că-l găseau, să îl încătușeze ca pe un dușman înrăit ce era. Dictatura căzuse, numai Miliția populară încă funcționa în virtutea inerției. Era încă una din capcanele timpului. Găsim destule în acest op. Mă rog, o pățanie neorealistă, recunosc.

Altă versiune dă sigur faptul că eroul nostru s-ar găsi întins pe un blat de ciment la morgă. O fi, dar nimeni nu l-a văzut vinețiu, în costum de ginere, fără suflare, cu palmele pe piept prinse cu sforicică roșie. S-a dedus că era viu, futea o damă haioasă la Bariera Vergului, Fifî, roșcată cu pistrui, cu strungăreață și niște țâțe cât pepenașii. Așa a bârfit măcelarul din colț. Îl vedea trecând spre garsoniera duduui. Ca să fie treaba în regulă, conform legii 42/197, s-a eliberat un certificat de deces pe numele Adam Bruno – cu toate că nu exista un cadavru, așa cum cere procedura. De ce? Pur și simplu pentru că dragilor/nădragilor mulți îi doreau răul cetățeanului Adam Bruno și ar fi vrut să îl vadă pe năsălie cu o floare în colțul gurii, amintea necrologul publicat în Aurora la pagina 5. Exista un motiv – lumea se grăbea să îl declare erou. I se potrivea această metamorfoză prin care un om de nimic devenea zeu. E de mirare pentru că, în acele zile fatale, bețivi și curve ieșiți pe străzi de-a-n boulea l-au văzut rătăcind prin cârciumi. Era mângă și se lipea de tejghea să ceară de băut. Cheful trebuia prelungit până după Bobotează, timp în care urbea să procedeze cu solemnitate la sanctificarea lui neîntârziată. Așa socotea perfida Dăscalime că trebuie să se întâmple lucrurile.

Toate căutările întreprinse de organele abilitate au fost zadarnice. Adam Bruno a fost găsit mult mai târziu, prin martie. Mă rog, dacă era chiar el, semăna cu mulți ciumeci din împrejurimi. Urmele trecerii lui se vedeau pretutindeni, pe cer, pe peronul stației de metrou, într-un luminiș, ori la pontajul fabricii Malaxa. Dar nicăieri nu se vedea persoana lui sacră în carne și oase. Erau numai reflexiile unor oglinzi și felinare. Când a fost limpede că sărmanul s-a rătăcit, lumea a început să îl plângă. L-ar fi pupat pe gură, ar fi depus buchete de flori pe trotuarul unde zăcea ciuruit de gloanțe. Așa însă, scăpate de sub control, lucrurile au luat-o razna. A fost o întorsătură tragică și s-a pornit o mare zarvă. Mahalagiii s-au agățat de el ca de un sfânt atotputernic. Viața nu avea rost fără prezența lui în mijlocul poporului său. Din nimic, a apărut peste noapte cultul care îi era dedicat. Cu fotografii, tăieturi din ziare și suveniruri. Pe caldarâm găseai lumânări aprinse și o lume tristă care îi aducea omagiu. Multe ziduri imaculate au fost acoperite cu graffiti – mâzgăleli, slogane și caricaturi grotești. Fiecare hieroglifă a oferit publicului bucureștean un erou diferit, dar toate sub același nume: Adam Bruno. S-a scris prin gazete despre faptele și minunile pe care le făptuise. Multe erau invenții, dar Gubenia a jubilat. Inițiații au tăcut. Părea cuprinsă de emoție, uneori se înflăcăra. „Ar trebui declarat sfânt!” au strigat niște zavrăgii prin piețe. La Matache Măcelarul, Filantropia, Mandravela. Revoluțiile zdruncină mințile oamenilor, psihicu', bre. Firile sensibile pătesc lucruri neplăcute. De pildă, leșină în stația de autobuz sau își schimbă caracterul îndată ce se privesc într-o oglinjoară. Unora le crește păr pe spate, alții se vindecă de prostată, sunt și cei care suferă tulburări de vedere și se pricopsesc cu poliții nocturne.

Ce haos s-a iscat! Au născocit ce nu gândeai. I-au creat din detalii o biografie, diferită de cea reală, menită să servească marii cauze a celor mulți. E imposibil de aflat adevărul. Oricum n-ar folosi la nimic. După unele aparențe, Adam Bruno a murit degerat. A ieșit să fumeze o țigară, l-a prins viscolul, l-a acoperit cu mizerii din canale și nu s-a mai întors. La ce folosea vidanja în acest caz? L-au găsit țeapăn, în pardesiu de gheață, rezemat de o cabină telefonică. Tuturor le trebuia în familie un mort pe care să îl divinizeze. Să facă din el ceva mareț, un zeu, un propovăduitor. Alții au aflat din vecini că Adam Bruno a adormit cu capul pe masă la o partidă de table cu Pavlache. Dar această versiune nu suna suficient de înălțător, și s-a renunțat oficial la răspândirea ei în mahalale, sub amenințarea unor amenzi usturătoare. Se știe că un erou nu moare în patul lui, dacă este un erou, fi-rește. De preferat să fie ucis de soldați, dacă tot e să calci într-un căcat pentru a recâștiga libertatea pierdută. Presa a cârâit, după prostul ei obicei. N-au întârziat să apară informații neverosimile, în acord cu vremurile noi „ridicate din neantul istoriei”, cum a spus Zapisescu, la Athénée Palace, pe când privea prin vitrină Palatul Regal. Era meditativ, se juca cu un șobolan gri-cafeniu ieșit pe o conductă. Ca orice fricos, admira nespus armata. Soldații în ținute de război își făceau de lucru printre blindate. Mai erau și fațadele clădirilor cu urme de explozii și de glonț, cu ferestrele sparte și zidurile afumate. Aspectul unui oraș european sub asediu. Vederea îl excita pe autorul articolului pentru că s-a imaginat participând brav la înclăștare. El ținuse partea armatei și se arătase indignat că golanii ieșiți în stradă scandau „Huooo armata!” și „Jos dictatura!”. Halal! Nu suporta

dezordinile. Se mira de ce dracu' trupa nu trage în mulțimea răzvrătită. Ce aștepta? „Domnule, să se termine cu ăștia odată! Unul Tăchiță, vechiul lui tovarăș. Era cu intenție – să fie auzit de terțul care asculta convorbirea la cască. Se pișase pe el de frică și-și udase pantalonii cei noi. De altfel, în noaptea aceea a stat sub plapumă, cu capul între cracii uneia care locuia la ultima stație de metrou, de unde se vedea Bărăganul până la Dunăre. Ce nu face omul pentru o pizdulice! Credea că nu-l va găsi nimeni, oricât l-ar căuta. Îi curgea nasul, îl dureau în gât, se pricopsise cu o gripă. Citez în continuare din articolul publicat de Aurora – „Adam Bruno este eroul mulțimii revoltate. Sunt mândru că l-am cunoscut și i-am stat alături în vremuri de restriște.” Cum se vede, Tăchiță și-a întors haina după ce dictatorul cel hain a tulit-o cu elicopterul. Ca mulți alții, ca un cameleon, și-a schimbat culoarea și forma. În jur vedea numai elită subțire și apel-pisiți, simandicoși și oligofreni. E firesc așa, de vreme ce s-a descoperit că Adam Bruno nu mai este pe lista dușmanilor de clasă. Mai mult, a devenit Îngerul păzitor al Guberniei. Între timp a ridicat sabia și scutul de aur deasupra capului. Dăscălimea nu l-a mai disprețuit. O seamă de nevolnici s-au agățat de memoria lui. S-a lansat ideea caracterului providențial al apariției sale în Ceruri. Onorabilul Zapisescu fabula grosier. Nu cumva să lase impresia că Istoria trece prin imediata apropiere și dumnealui ia niznaiu. A perorat îndată după Anul Nou într-un amfiteatru plin de studenți populat cu anarhiști, guevariști și troțkiști. S-a lăudat cu prietenia marelui om ucis la revoluție. A amintit că se aveau ca frații din vremuri vitrege, din fericire apuse. A povestit cum l-a zărit cu binoclul de la o fereastră de pe Bulevardul

Magheru, vizavi de Inter. Da, Adam Bruno apăra eroic baricada, cu pieptul gol. Mobiliza neînfricat insurgenții. Numai glasul lui se auzea în țării, să mor dacă te mint! Timbru bariton, rârit, scherzando, tremolo inconfundabil. De descris în amănunt cum sfida soldătimea când îl ochea cu pușcoacele. S-a retras din fereastră să nu-l ia în cătare vreun sniper. Un somn bun este mai important decât o revoluție. Era firesc, trecuse de miezul nopții. Ce dacă armata trăgea ca în poligon. I se fâlfâia lui de Istorie. Aceasta este imaginea care a rămas în amintirea lui Ghiță, cronicarul Guberniei.

Așa s-a născut din nimic mitul lui Adam Bruno, „purtător al tuturor speranțelor noastre!” cum a scris Tăchiță. S-a transfigurat în Isus Hristos, ediție revăzută și adăugită, îmbrățișat deopotrivă de elită și de poporul umil. Ce frig s-a făcut în noaptea aceea minunată! Un slogan apărut pe un zid lângă piața Matache insista să lăsăm minciuna deoparte. Marele artist a fost ridicat cu un furgon al armatei, zicea un agent. Știu de la un spălător auto că a fost ucis bestial la fortul Cățelu. Mi-a spus vecinul că a văzut scena cu niște colindători. „Steaua sus răsare ca o taină mare...” Un articol publicat vineri în ediția de seară a Aurorei paria pe această versiune. Impresiona prin detaliile furnizate cititorului. Altă secvență legată de dispariția lui Adam Bruno a fost când un chioșcar a citit subtitrarea la cinema Aro pentru spectatori. Ceilalți – blatiștii și mucoșii – au fost evacuați. Era singurul din capitală care știa să scrie și să citească. Îl învățaseră carte câțiva heruvimi în zilele când s-a demolat Biserica Sfânta Vineri. Chioșcarul mai avea avantajul că era și orb. Din imaginile jurnalului de actualități, cea cu

baricada a rupt toate inimile. Presa a publicat o fotografie cu un trup calcinat, dedesubt apărea legenda „Adam Bruno. 25 decembrie. Crăciun însângerat”. Personajul din imagine, de nerecunoscut. Ne-a plăcut să credem că îl vedem în poză pe eroul nostru și am tras cu nesaț aer în piept. Pe pagină se mai găsea un eseu, semnat de un anume Etcetera (pseudo-nimul lui Zahar Ionescu, n.a.). Bine mai scria, te înflăcăra ca flama unui chibrit. Întorcea vorbele ca un cuțit în rană. O să ajungă ministru, pun pariu.

*Uite așa, Adam Bruno a ajuns protectorul Guberniei noastre și a fost plasat de mulțime printre zei. Să-și înnoade și-
returile la bocanci, să se ușureze în tufiș, să se tundă la
salonul din colțul străzii. Numărătoarea zeilor și semizeilor
ieșea la fix, jur! Nu lipsea unul. Așa s-a pronunțat dumnealui
Pavlace când i se înmâna decorația la care râvnise – „Bene
Merenti” cu spade. Și-a mutat pula în prohab de pe stânga,
pe care o slujise fidel, pe dreapta pe care se pregătea s-o slu-
jească. Jivină de mare clasă! Odată năpârlea, îi apăreau solzi
și gheare, îi creșteau și aripi. Se gândea la o felație promisă
de Filipa Samovar, aia sâsăită și grasă. Vorbele lui au făcut
o mare impresie, mai ales la vulg. I-a ținut isonul, era cu-
noscut pentru grohăieli inconfundabile, care țineau trează
Gubernia noaptea. De obicei trăgea după el o bandă de pu-
pincuriști deghizată în salvatori ai patriei. Puțeau a căcat,
întrucât se confunda cu parfumul de iasomie. Înlăcrimat,
vorbitorul a ținut să amintească Dăscălimii anii petrecuți la
azil de protejatul lor, Adam Bruno. Astfel, lumea Guberniei
a ajuns să se agațe cu disperare de pulpana lui. Cine nu o
făcea în acele zile? El era figura tutelară a începutului de
lume și timp. Vorbele mari aveau efect instantaneu asupra*

mulțimilor. Deopotrivă gură-cască, pleziriști, oligofreni și turbați. Purtătorii de lepră și de râie se transformau instantaneu. Vremuri aurorale se ridicau peste capetele și umerii celor descârnați. Lucrurile, oricare ar fi fost ele, se inaugureau cu inocență. Nu era ca astăzi, când indiferența a mânjit orice amintire eroică. Cert, lumea l-a îmbrățișat cu zel pe marele artist apărut din neant să îi binecuvânteze. Erau zile și nopți de mari răsturnări. Prostimea îi auzea numele pentru prima dată și amușina hainele lui mânjite de vopseluri. Se zicea că i-au înghițit respirația și au fumat cu el același chiștoc de țigară. „Da, a șoptit Costache Zugravu, ne adaptăm din mers, ce dracu' să facem? Păcatele mele! Nu vrem să murim tocmai acu' când suntem liberi.” „N-avem încotro”, a zis Ionescu, acompaniat la terță de Popescu, mânuind ambii o sticlă de vin goală. De altfel, ei apăreau ca niște siamezi în public, mereu împreună. Căpitanul Pavlache, azi general fără să fi participat la vreo bătălie, a anunțat asistența obișnuită de la naștere să preamărească idoli anume că „Apocalipsa se amână!”. „Să îi tragem un chef!” a zis Athenaisa P. Ca să supraviețuiești, trebuie mai întâi să ștergi zeii la cur! Se audeee? Așa se explică de ce Caracuda l-a luat în antrepriză, ca pe unul de-ai lor, pe acest Adam Bruno coborât din Ceruri. Păi, dacă nu ei – elita – atunci cine să și-l asume? Groparii de la Bellu, zilierii din Obor, homleșii din Gara de Nord? Doar n-a înnebunit lumea. Nu erau ei cei mai îndreptățiți să se laude că Adam Bruno aparține trup și suflet găștii lor? Oh, ba da! Așa se face că au defilat mândri cu el prin Gubernie tot anul 1990. Era și un steag funerar în fața cortegiului care se târa în urma dricului spre cimitir. Eroul nostru și-a adus modesta lui contribuție la acest magnific spectacol. A luat păcatele

tuturor asupra lui. Nu s-a mai întâmplat de la Isus încoace. El a fost alesul lui Dumnezeu în acele zile și nopți însângerate.

Adam Bruno a avut cinci morți numărate pe degete. Presa a publicat știrea de fiecare dată. Cum dădea colțul, mai dispărea o parte din el. Prin urbe mai umbla cam 45% din corpul lui. Alteori a fost văzut flanând pe un bulevard o bucată de trunchi care însemna 78%... Se vedeau hălci de carne și câteva oase mișcând aerul de-a lungul vitrinelor. Nebunatici, copiii din cartier se luau după această apariție. Într-o seară a fost zărit de agenți pe o terasă, stătea la o masă fumând în așteptarea chelnerului. Cam 13% din tot ce fusese odată. Noroc că acest rest era capul și a fost recunoscut, chiar fotografiat. Da, era Adam Bruno. Nu prea ieșea la socoteală. Trei morți deodată i-ar fi fost fatale, dar una sau două pe rând, NU. Într-un bilanț contabil ar fi trebuit să fie tandeaa pe mandea. Contabilii sunt ființe minuțioase, demne de respect. Calculul trebuie să dea la final sumă nulă. Ei bine, dădea cu rest, imaginează-ți! Dacă morțile lui s-ar fi petrecut în aceeași clipă, ar fi fost îngropat demult cu slujbă și cruce la cap. Ar fi fost întins pe nășălie, înconjurat de preoți slinoși. Ar fi avut degetele legate cu ațică roșie scoasă din mosorelul de pe dulap. Încălțat cu pantofi noi, negri, care îl strângeau, cineva grijuliu îi desfăcuse șireturile. Batistă albă înfioată în buzunarul de la piept. Cu cămașa ca zăpada, călcată cu fierul, apretată. Amin! Așa însă, vezi mata, a scăpat ieftin. Despre prima dintre morțile sale deja ați citit. S-a petrecut odată cu înfierarea lui în public, urmată de pușcărie și azil psihiatric. A scăpat cu oasele intacte, cu pulsul și tensiunea exact cât trebuie. Și coaiele era intacte și la locul lor. Al doilea episod letal – s-a petrecut între Anul Nou și Bobotează

1989/1990, când nu a fost găsit, deși a fost căutat de patrulare militare, autorități civile și amicii din boemă. Nu l-a zărit nimeni din întinsa mahala a Bucureștiului. Absența lui echivala cu un deces.

Lumii i-a trecut sperietura, după ce împușcăturile și huruitul tancurilor au încetat. Cât de fricos este locuitorul Guberniei noastre! A început să iasă de sub pat abia după ce s-au numărat între ei pe degete. An-tan-tichitan/Sever-căpitan/Andalache-bumbalache/Glonț! Ca și cum te-ai pișa împrăștiat la zidul bisericii sau pe ușa cârciumii lui Gherase, unde vei fi mușcat sigur de câini turbați, cu ochii roșii și botul plin de bale. În Gubernie s-au dat mii de telefoane – cutare voia să afle dacă rubedenia cu care era în proces a fost ucisă. Din păcate nu, a supraviețuit. Cutare a vrut să afle dacă Ionescu & Popescu au încasat câte un glonț în cap. Îi împrumutase cu bani, nu aveau decât să o mierlească, dar numai după ce înapoiau datoria. Se întâmplă și lucruri bune. Destui s-au ciupit de obraji să afle dacă sunt vii. Se priveau în oglinzi – vineți, cadaverici. Puteau fi morți, de ce nu? Cineva cu mustățile ude de la halba de bere a zis că Apocalipsul se amână până când iese dracul din pivniță. Se va întâmpla când cenușa tuturor va fi luată de vânt și împrăștiată de pe trotuare. Adevărul este că Adam Bruno s-a pierdut ca un copil neastâmpărat în mulțime. Pur și simplu a fost scăpat din vedere. O fi mort pe undeva, acoperit de frunze. Poate că Adam Bruno nu a existat nicăieri, niciodată. Mai dispăre omul, e revoluție, ai uitat? Armata a ciuruit ne-numărați naivi care au ieșit cu pieptul gol să sfideze moartea. Neînfricatul opozant al regimului a fost ucis? Mira-m-aș și n-am cui! Avea deasupra capului o stea care-l veghea

continuu. O damă a vrut să-l invite la primul futai în libertate. Cum e s-o faci fără să te sinchisești de microfoanele ascunse în pereți? Să i-o tragi duduii la păsărică fără să te temi că Miliția sparge ușa și-ți produce un coitus interruptus când ți-e lumea mai dragă? Ei bine, de data asta orgasmul se anulează prin decret. Iată gustul libertății. Tipul cu mustățile ude l-ar fi poftit pe Adam Bruno la o bere dacă l-ar fi găsit la adresă. De tot hazul. Uite când s-a găsit 'mnealui s-o mierlească! Putea să mai aștepte, e destul timp pentru toate în acest minunat secol.

Istoria a făcut o cotitură bruscă și le-a stricat tuturor sărbătorile. Chestia e, ce facem cu mezanplasul! Regia morții lui Adam Bruno s-a dus dracu'. Am pregătit vesela, platourile, străchinile cu piftie, cârnații prăjiți în tigăi, sarmalele puse în oale de tuci. Pomana e gata, prosoapele și porțiile de colivă. Am șters de praf lămpile, am cremuit pantofii. Am bătut covoarele în fața blocului, am spălat geamurile și am șters praful de pe pervaz. Am scos hainele de la naftalină, le-am scuturat de molii și păduchi. După o lună încheiată – apa a curs prin țevi și am putut să facem duș prima dată după revoluție. Ne-am curățat cu periuța tartrul de pe dinți. Am ținut ferestrele deschise o zi întreagă să se aerisească. Și tu mori tocmai acum, prostule? Ce farsă! Află că tot acest circ s-a petrecut la televizor alb-negru. Nu știi dacă și pe străzi a fost tot alb-negru. Pașnicii locuitori ai Guberniei au răsuflat ușurați. Miracolul a ținut trei zile și trei nopți – una pentru fiecare mag. Ninge cu fulgi cât pumnul. Când, brusc, din gura unei dudui cu ochii machiați gros, guralivă ca o vrăbiuță, s-a auzit că Adam Bruno a fost găsit mort. Ea așa știa. Fără

puls, cu bătăile inimii la zero. E de neînchipuit! a hămăit un câine în lanț. Oricine putea fi omorât, dar nu el! Așa arată Moartea, dacă nu știai, capsomane. Mulți sperau că artistul este totuși în viață. Nimănui nu i-a venit să creadă că zeul Guberniei s-a prăpădit ciuruit de gloanțe. Un agent știa că a fost ridicat de pe stradă, suit într-un camion cu număr impar, cu prelată kaki și dus într-o direcție necunoscută. S-a zis că a fost bătut sălbatic, că i-au tăiat pula și l-au tuns zero, să pară pușcăriaș. Mă rog, așa s-a zis în cârciuma lui Gherase. Măcar a murit înmiresmat, pe un pat de trandafiri. Un raport de la cabinetul procurorului Antonache Pamfil nota că avea răni pe tot corpul și fusese lovit cu un obiect contondent. Mulți au răsuflat ușurați. Lăsați gargara, victima e-n viață, slavă Domnului! Unora Milostivul le dă o moarte ușoară! Adam Bruno a fost mereu băftos. S-a mai zis că a fost despuiat și băgat într-un hârdău cu gheață. Aici a fost ținut până când s-a sufocat. Hipotermia s-a declanșat după circa șapte minute. Aducătorul acestei vești a fost un camionagiul care căra lemne de foc. Gratis era imposibil să le obții, tainul tre plătit dacă vrei să fii trecut la rubrica „decedat” și să-ți faci actele de îngropăciune. Este creștinește să nu treci dincolo ca un venetic. Altfel nu se ia în considerare că ai dat ortul popii. Groparii te scuipă cât ești tu de cadavru! Se reazemă în lopeți și trag un pui de somn de-a-n-picioarelele. Vezi mata, cum devine cazul cu acest zeu din Gubernia noastră. Cum scapă cu viață omul obișnuit din asemenea împrejurări? Ce dacă este nemuritor și carnea lui nu putrezește! Cineva a venit cu vestea că a fost făcut terci de șenilele unui tanc. S-a refăcut la loc ca-n desenele animate. A fost reconstituit de stihia naturii. Acel corp ca foaia de tablă s-a ridicat de pe caldarâm, lovit de o pală de vânt, și-a

scuturat hainele, și-a îndesat căciula pe cap și dus a fost. Fluiera a IX-a de Beethoven și îndată l-a înghițit viscolul. Celelalte versiuni sunt minciuni. Am încercat să fac o fotografie, dar n-a fost chip. Totul s-a petrecut prea repede.

Această relatare a fost dezmințită categoric de oficialități. În realitate, Adam Bruno – dacă el era totuși – s-a prăvălit căzând de la etaj peste trei cabine telefonice și s-a rupt în bucăți. Este inexact, a spus cineva inițiat în secretele urbei. Adam Bruno a murit secerat de gloanțe la baricada de la Inter. S-a întâmplat după miezul nopții, când armata a făcut măcel. Conform agențiilor de presă a fost declarat mort și i s-a făcut slujbă la Mavrogheni. Curtea bisericii era plină de credincioși. Mulți au dorit să-l omenească pentru faptele lui brave și cuviincioase. Nu aveam niciun sfânt și era neapărat nevoie s-avem măcar unul. Bun, rău, cum o fi! Adam Bruno era exact ce ne trebuia în acele împrejurări. Mulțimea s-a simțit singură, înfrigurată, lipsită de apărare. Mulți se făceau vinovați de existența nevolnică dusă în trecutul recent. Așa se face că atunci când mulțimea s-a învrednicit să îi scandeze numele și să i se prosterne, Adam Bruno nu a fost de față, trecuse în neființă. Și când te gândești că le călăuzise pașii și îi învățase răbdător ce este libertatea...

La auzul veștii morții lui, Caracuda – cercul restrâns al Dăscălimii – a explodat de bucurie. S-a cântat în cor „O, ce veste minunată!” și „Ecaterino, vede-te-aș moartă/Cu dric la poartă și cai mascați”. Dintre toți s-a evidențiat popa Pripici, datorită vocii bas-bariton, și Pavlache care dădea continuu șase-șase într-o partidă de table cu prefectul. Popa făcea să tremure mărgelile de sticlă din candelabru. Groaza lor era să nu cadă tavanul peste ei. La cerere au încetat să cânte.

Indignat, posesorul vocii și-a dat demisia. Arhonda, raportează supus, cei prezenți s-au îmbrățișat con amore și i-au citit smeriți molița. Au jucat perinița, s-au pupat, s-au ciufulit reciproc. Au avut parte de marea bucurie a Învierii sale exact când începea Facerea Lumii! Petcuș a mărturisit că a dat acatiste la Biserica Sfinților Arhangheli. Rugămintea – udată de lacrimi – i s-a îndeplinit. Zapisescu s-a întrebat de ce i se zbate ochiul stâng, semn de nenoroc. Lu' Muia Pizdista – de-a noastră, din popor – când a dat acatiste, i-a apărut un juvete de treflă pe drum de seară. S-au întrebat la ce le mai folosește zisul Adam Bruno de vreme ce zăcea la morgă pe un blat de ciment? O versiune zicea că s-a întâmplat într-un peisaj mirific din cartierul Uranus pe care l-ar fi pictat cu drag. Nu la baricadă, cum au pretins unii, ci în talcioc, pentru niște haine vechi.

Marele om a fost văzut ultima oară în Parcul Kiseleff – o siluetă fantomatică printre copacii înzăpeziți. Telefonul anonim a sunat la Urgență să reclame faptul. După un ceas, câteva uniforme au coborât dintr-un jeep lângă statuia Aviatorilor. Fascicolele lanternelor au tăiat perpendicular ninsoarea. Farurile au descoperit cadavrul în zăpadă. Căciula căzută într-o parte, un bocanc ieșit din picior, paltonul desfăcut la nasturi. Plus trei căcați în tufișuri și un prezervativ folosit, ridicate de Parchet ca probe. Crengile erau îndoite și rupte sub greutatea aceluia corp uman neidentificat. Niciunul dintre vecinii chestionați nu a știut cine este individul din fotografie. Barba roșcovană, urechile clăpăuge, părul pieptănat pe spate, ochii beliți spre camera foto, totul evoca privirea unui bețiv trezit brusc din somn. Să fi fost un vagabond îmbibat de alcool, s-au întrebat martorii ridicând din umeri. „Pute a excremente!” a zis un individ nervos, identificat de organe ca

fiind unul Tăchiță. Ce dreptate avea! Al cui este trupul cu un acordeon Hohner pe piept? Adam Bruno nu cânta la acest instrument drăcesc de origine germană. „Toți dracii sunt nemți!” a adăugat, probând o mare știință de carte. Exclus deci să fie el, de vreme ce era afon. Înseamnă că trăiește încă, ne-am făcut curaj. Tot mai speram, săracii de noi, vai mama noastră! O fi ascuns pe undeva, dacă nu și-a făcut apariția. Ne-am bucurat, iată totuși vestea mult așteptată. Să zicem că era un mort viu. Adică un cadavru care clipea din ochi și mișca din degete imperceptibil.

Un an de zile ne-am iubit unii pe alții cu adevărat. Nu știu cum se face, dar dușmănia, invidiile, răutatea, orgoliile, furia și frustrarea au fost duse de viscol departe. Siberia înghițea la-comă jegul european. La televizor se dădeau nonstop imagini cu execuția lui Pazvante. Ne-am holbat până ne-am plictisit, mai dă-l pizda mă-sii! Și ne-am luat iar de fumat, de bârfe și denunțuri, de halit mâncare sleită, de certuri cu nevasta, de mâzgălit porcării pe ziduri... Câte și mai câte! Uneori însă ne aminteam cum, secerat de gloanțe, se prelingea Ex-ul pe zidul acelei cazărmi de provincie. Am aproximat dărele de sânge pe zăpadă. În Gubernie femeile aveau cearcăne până la țâțe în urma vizionărilor nocturne urmate de partide prelungite de sex. Cruzimea imaginilor ațâța apetitul. Nu s-ar fi dezlipit nimeni de ecran. „Sângele scoală pula în alb-negru și color!” a pretins un vecin ieșit desculț pe palier. Bărbatul era excitat. Cu sticla de vin într-o mână și scrumiera plină de chiștoace în cealaltă. Toți ne binoclam mesmerizați de sângele dictatorului. Prin mahalale nimeni nu s-a ridicat din pat mai devreme de prânz. N-avea lumea chef să se trezească, și ce!? Drace, nu

cumva să afle în zori că visaseră frumos. Că dictatura nu s-a terminat. Ei bine, nu erau morți, înviaseră cu toții ca Lazăr. Erau speriați – să nu fi căzut de la putere, cum se zvonise cu o seară în urmă. Ex-ul ar fi scos armata pe străzi și s-a tras în oameni ca după iepuri. Soldații au făcut prăpăd. S-a ajuns la măcel, țin minte ca acum. Nu a fost nicio revoluție! Fabulați, vi s-a părut! Realitatea este alături, își face mendrele cu voi. Voi sunteți falsificatorii istoriei! Începând de la miezul nopții, dumicații de pâine și apa de la robinet nu mai au gust. Vin la pachet cu libertatea. Ia aminte cum cazi din Ceruri, să nu-ți rupi noada!

Fraiere, vestea bună e că s-a găsit până la urmă un cadavru cu semnalmentele lui Adam Bruno. Putea a pișu și a caca, era îmbibat de alcool. Se presupune că a căzut în zăpadă și nu s-a mai ridicat. Rămas fără suflare, a fost acoperit de viscol. S-a întâmplat când soarele s-a făcut ca seul de lumânare. Prin ninsoare se vedea o gheată cu șiretul desfăcut. A degerat și nu s-a găsit nimeni să-l ridice de pe jos. S-a spus că ar fi putut fi salvat. Eu știu? Mă îndoiesc. Mulți s-au bucurat că s-a schimbat calimera și povestea s-a terminat. Lui Adam Bruno îi sunase ceasul. Cam făcea umbră degeaba pe spezele Dăscălimii. Le arăta nimicnicia prin simpla lui prezență, fără să spună un cuvânt. Altă versiune arăta că niște hamali de la Gara de Est l-au găsit împușcat în spate. Gloanțele proveneau de la un pistol AKM-47 din dotarea armatei, regimentul 2 infanterie. S-au spus multe chestii prin cartierele selecte din nord, unde imaginația are ifos și măreție. De pildă, că a fost răpus la baricada revoluției acoperit de tricolor. O, ce imagine grandioasă! În cartierele sărace au apărut istorisiri umile: 1. Că ar fi fost sfâșiat de o

haită de lupi. 2. Că ar fi căzut în ghena de gunoi a blocului. 3. Că l-ar fi lovit damblaua. Vorbele astea au venit de la o damă trupeșă, țigăncoasă, blondă vopsită, căreia îi plăcea să umble desculță prin iarbă. Of, ți-ai găsit! Adam Bruno nu avea cum să piară, era cunoscut pentru steaua lui norocoasă. Se zărea după miezul nopții prin luneta de la Observatorul astronomic cum se rotea pe o orbită apropiată, se ridica apoi dinspre Cotroceni și o lua peste podul Grant când se zăreau lucrătorii ieșiți din schimbul trei. Prin întuneric se auzea zăngănit de sufertașe goale și tropăitul bocancilor pe caldarâm. Steaua vira apoi deasupra Bulevardului Magheru și o lua de-a lungul Dâmboviței spre cimitirul Bellu, în sud. Aici se oprea deasupra lespezilor funerare de unde nu mai pleca. Rămânea să asculte greierii. Adam privea bolta cerească, o recunoștea, îi făcea cu mâna, salut! Abia în zori steaua dispărea pe câmpia Filaretului și aluneca spre Dunăre, luând direcția Mediteranei. Lumina vag întunericul de indigo. Se stinge a doua zi, scânteind.

Cum a început marea încurcătură care a electrizat Gubernia noastră? Iată cum. Într-o bună zi, bârfele din redacții s-au înmulțit brusc, adrenalina a crescut și niște indivizi aparținând Caracudei au prins să preamărească trecutul eroic al lui Adam Bruno. Au transformat, în acele zile și nopți fierbinți, un anonim într-un obiect de cult, l-au declarat zeu. În spatele lui urmau să își facă mendrele, iar el să le acopere ticăloșiile. Bun târg! Au fost împinși de la spate de cineva? Dracu' știe, dar a fost o mână străină amestecată în aceste jocuri. Passons! În societățile în tranziție, camuflajul este esențial. Așa a ajuns poporul să i se închine și să

se prosterneze la picioare. Dăscălimea povestea cum înfruntase eroul nostru zbirii puterii și cum sfidase tribunalul. O făceau cu oricine era dispus să asculte basme. Istoria fiind compromisă, trebuia rescrisă, o știe și un copil. Au descris cu lux de amănunte cuvintele scrijelite pe pereții celulei la Jilava. Un agent a intoxicat prostimea cu știrea că Adam ar fi trecut Dunărea înot și a vorbit într-o seară la BBC. Altul a sușotit la o masă de poker, care se hâțâna, având un picior mai scurt, că survolase cerul patriei deranjând heruvimii ascunși în nori. Tocmai serveau cina într-o grădină. Alții, că ar fi fost găsit într-o sală de cinema, balcon, rândul 7, locul 3, de unde azvârlea coji de semințe în capul celor de la parter. Oh, ce le înflorea lumea năroadă! De fapt, nimeni nu știa unde se află Adam Bruno, bineînțeles dacă acceptăm că trăia. Existau unele speranțe.

De ce s-au agățat de numele lui? Răspunsul este simplu. Le trebuia un spectru care să-i legitimeze în realitatea aceea tulbure. Societatea trebuia neapărat să îi valideze. Nici vorbă, Dăscălimea era plină de ticăloși, lași și poltroni. Toți își doreau să fi fost bravi ca el în timpul lui Pazvante. Nu era cazul. Aveau încă izmenele întinse la uscat pe sârmă. Puteau încă a pișu și caca, împruțiciunea se simțea prin toată Gubernia. Japițele s-au fofilat, au trădat, au turnat pe oricine le-a stat în cale. Își doreau să fi zăcut măcar o zi în închisoare. Salivau de plăcere la acest gând... Faptul le-ar fi schimbat destinul. Din niște rapandule i-ar fi transformat în slăviți împărați. Miroseau a turbare și poftă de mărire. Se temeau să nu piardă ce agoniseră colportând porcării, mințind și furând. Frica îi făcea să putrezească de vii. Se auzeau viermii circulând prin mațe, retină și creierași. Ei bine, da, Adam Bruno a devenit

peste noapte zeul lor atotputernic. Cine nu și-ar fi dorit să se fi îmbătat măcar o dată cu el la cârciuma lui Gherase? Să fi complotat împreună să aducă norii și ploaia, să fi fost complici la fronda aia singuratică? Era ca-n secvența când un nepotit își bagă căpățâna în poză alături de tine. Zâmbiți, vă rog! O mutră care se hlizește, îți dă cu tifla și te maimuțarește. Ar fi cazul să îl declare mare și tare pentru a le fi de folos. S-a înțeles?

Dacă ar fi mort, lucrurile ar sta altfel. Un cadavru nu cu-vântează, n-ai decât să îi pui în seamă tot ce poftești. Situații și vorbe deopotrivă. De el depind vieți, cariere, reputații, parale și glorie. Adam Bruno a devenit bun să te legitimeze în lumea ce se năștea sub ochii lor. Imaginea ta alături de a lui într-o gazetă însemna că nu ești o lichea, un informator împuțit, o pramatie. Eh, da, să fi avut curajul lui, ajungeai departe! Ce să îi faci? Rabzi și taci! Nu ai cum să dai timpul înapoi. Gubernia s-a apucat să-și peticească trecutul. De jos, de la omul simplu, până sus, la elite. Se proceda astfel – adăugai episoade eroice unei existențe ponosite. Omul își rescria de zor biografia folosind imaginația. Croia din foarfecă scenariu cu personaje care nu existau. Se mințea la greu, se ajustau vieți prea șterse, consumate în genunchi, pe cioburi de sticlă. Își schimbau înfățișarea, glasul și hainele. Peste tot, în spatele ușilor, se făceau vocalize. Toți erau în schimbare de voce. Tenorii exersau în fața oglinzii să devină bași-baritoni și invers. Se deghizau frenetic, în acel sezon s-au purtat mai ales travestiurile și măștile. Garderobebele teatrelor au fost devastate și hainele colorate din talcioc au fost la mare căutare. Așa se întâmplă când se trece de la o lume la alta, a explicat doct Zapisescu. Își înfipsea un deget într-o nară și nu mai reușea să îl extragă. În

vene îi curgea știința delicată a cameleonismului. Înțelegea lucrurile mai exact decât ceilalți. Va primi cert onorurile, decorațiile și funcțiile Guberniei noastre slăvite. Comedia trecea din ficțiune în realitate și invers. Indivizii – oricare ar fi fost – nu mai apăreau sotto voce. Doar în quartete, coruri, ansambluri. După ce se frecau de Adam Bruno, deveneau demni de a fi menționați în manualul de istorie. Le-a fost de mare folos multor nătăngi și hahalere. Ce dacă și-au supt din deget cât a durat Vechiul Regim! Tipii care îi trânteau odată ușa în nas acum îl curtau cu frenezie. Îi preamăreau faptele, îl pupau pe fese, aprindeau lumânări la biserică, să-l țină Dumnezeu. Cândva, îi închideau telefonul în nas când îi auzeau vocea în aparat. Azi, îl lingușesc îmbăloșați, îl sună insistent și îi cerșesc bunăvoința. Lucrurile s-au schimbat, dintr-un nimeni, în primăvara anului 1990, Adam Bruno a devenit mare crupier în cazinoul ăsta împuțit de lume. Vibrau mai ales cei care nu îl întâlнисeră niciodată. Citeau pasionați prin gazete despre faptele lui de arme și îi cuprindea fierbințeala. Li se părea că personajul ar fi de natură divină. Pe undeva exista o aură... Nu se poate, trebuie să aibă pe cineva în Ceruri. O chestiune gravă – cu cine să se înhăiteze dumnealor după ce regimul a căzut? Fosta-i lele cât ai fost! Providența i-a lăsat singuri! Dracul a măsluit cărțile. Manualul de istorie scria că a lor va fi lumea! Și uite ce li se întâmplă năimiților! Cine va ieși câștigător în această cursă pe viață și pe moarte? Cine va ajunge mai departe? Cine va câștiga potul? E un nonsens să te încurci cu perdanții. Cum a scăpat nevătămat Adam Bruno din rahatul din vremea lui Pazvante? Nu îl atingea nimic, nici măcar de glonț nu pierise. Unii au voit să îl lapideze, cum au făcut necredincioșii cu primii creștini. A

fost degeaba. Și cum constați decesul? Se șterge mortul din cartea de imobil ca oricare. Zeii sunt nemuritori, dacă nu știai. Fiecare a explicat în felul lui dispariția care îndoliase Gubernia în zilele revoluției. De fapt, Adam Bruno nu a avut noroc, atâta tot! Simplu. Lumea se ascundea așteptând să nu mai vadă patrulă în intersecții, prea ne băgau în sperieți. Ce se știa era că nu a ajuns acasă în noaptea fatală, nici în cele care au urmat. Dacă e să avem o certitudine, ar fi singura. N-a dormit în patul lui, orice este posibil în vremuri când ceva devine altceva. E ca-ntr-o scamatorie la bâlci. S-a spus că obișnuia să nu închidă ochii în atelierul lui pentru că era anxios și se temea de singurătate. Prefera să înnopteze la niște divorțate. Ele îl împingeau ușurel în cadă și îi frecau spinarea cu peria. Îi spălau și călcau o cămașă, îi găteau vinete și cartofi prăjiți pe aragazul cu două ochiuri din bucătăria de bloc. Ieșea o delicat-esă. Halea ca un spart. Se întindeau apoi la povești cu sex. Ce găsești între cracii unei muieri nu găsești nicăieri.

Versiunea oficială – Adam Bruno era o „persoană dispărută în evenimentele tragice din decembrie 1989”. Lucrurile au început să se limpezească după ce s-au completat listele cu morți, răniți și dispăruți. Antieroul nostru nu apărea înscris în registre. Nici cu morții, nici cu răniții. Nici la morgă, nici prin cimitire, nici în gropile comune pline de cadavre. După toate aparențele, a murit, INRI. Bun, unde este atunci una bucată cadavru!? s-a întrebat procurorul de caz Antonache Pamfil. S-a presupus că trecuse la cele veșnice în somn, dar acest detaliu nu suna înălțător, și a fost uitat. Îl preferau brav la baricadă, făcând sacrificiul suprem. Un mort oarecare nu servește la nimic, de vreme ce nu poate fi folosit drept zeu.

În acele zile era o mare nevoie de figuri exemplare, să dea curaj și să anime mulțimea înfricoșată. Cine să o îmbărbăteze? Imaginea de care aveau nevoie era ca Adam Bruno să fi fost secerat de gloanțe când căuta libertatea. Să cazi înfruntând cu pieptul gol soldații zbirului! Această versiune a plăcut mult și lumea a înghesuit realitatea sângeroasă în toate închipuirile. Corespundea viziunii romantice în circulație atunci. Era despre întâmplările acelor zile și nopți înfrigurate. Se deschidea o epocă, n-avea nimeni habar ce va fi mâine. Firește, dacă timpul nu înceta să curgă. Dacă timpul se termina și rămâneam de izbeliște? O întrebare care dădea tuturor frisoane. Suflețelul se chircea sub vestă și tremura.

„După întuneric și furie s-a așternut calmul senin al zorilor. O lume nouă se naște după mari nedreptăți și suferințe, după hulă și disperare. Iată vindecarea! Adam Bruno se află în capul listei de martiri pentru a inaugura dumnezeiește ce va să vie.” – a scris Zapisescu în Aurora hăpăind o ciozvărtă de miel la tavă. L-a preamărit locvace pe „eroul neprihănit al mulțimii răsculate”. Citez: „Și-a rupt cătușele un ceas mai devreme decât noi toți. Vegheați fiii patriei, propășirea noastră este aproape!” Gazetele se vindeau la colț de stradă, la gurile de metrou, pe peroanele stațiilor de tramvai, în autogări. Oh, nu ne mai săturam citind. Pe prima pagină lumea a dat zile de-a rândul de figura lui Adam Bruno. Te fixa dintr-o poză veche și decolorată. Câțiva intelectuali de vază l-au luat în antrepriză, dorind și să-l gâdile la tălpi ca să-l facă să râdă. I-au dat cu petale de trandafiri la nas și i-au frecat coștele cu zăpadă... Da, cert, era unul de-ai lor! Mai exact spus, ei erau ai lui. Dăscălimea a jubilat! Și-a găsit în fine zeul atotputernic cu care să prostească masele. Au scris degrab onor

guvern și au cerut cinstirea memoriei sale. Au argumentat că faptele l-au făcut nemuritor. S-a dorit canonizarea eroului nostru. Acei intelectuali erau tari la petiții, se pricepeau să scrie liste și să protesteze în flanc. Urma un cearșaf de semnături, aici se înșirau alfabetic cei care contau. Academicieni, script-writerși, căcănari, lighioane, șulfe, premianți. Faptul ne arată măreția personajului. O anchetă radio arăta că a fost „un crucificat în vremea aceea de persecuții. A fost un disident curajos, plin de orgoliu, răbdător și inteligent”. Adam Bruno a protestat când toți se pișau pe ei de frică și umblau uzi între picioare. Tăchiță, la rândul lui, a scris belicos în cotidianul Curcubeul că pune permanent la cale răutăți contra dictatorului. Își amintea că îi îmboldea să se opună. Cu fapta, nu doar cu vorba. Cât de puțin, dar să facă ceva, să nu pierim, naiba. Vine Apocalipsul și ne găsește cu chiloții în vine. Așa zicea! În acel timp, lumea îl evita sub pretext că ar fi un provocator. Ce alibi perfect să nu facă nimeni nimic! Este? Bun motiv să dormi făcut covrig sub plapumă cu grășana de nevastă-ta, s-o gâdili la pizdulice cu limbuța cea parșivă. Destui se fereau de el, nu cumva să fie denunțați la Secu că s-au întâlnit în holul unui cinematograful sau la birtul lui Gherase unde au complotat. Era un paria, un bicisnic și un prăpădit. Azi nu convine nimănui să se spună că în acele vremuri erau măscărici și nevolnici. De frică trebuiau să-și schimbe zilnic lenjeria. D-aia îl turnau organelor în drept: să aibă conștiința curată. Visau în taină să îl salte agenții cu duba. Nu i-ar strica o bătaie zdravănă ca să înceteze odată cu provocările. În jur, ceilalți cereau o lefșoară bună, un pașaport, un concediu la Herculan prin sindicat. În contrast cu Adam Bruno care visa libertate, fraierul. La ce îi trebuia? La

nimic! Așa, s-a căscat un gol în jur. După ce s-a externat de la balamuc a ajuns un ciumat, pentru cunoscuți și amici mai ales. Nu îi dădea nimeni bună ziua, să nu li se vadă en passant plombele.

Adam Bruno a dispărut de pe firmament în decembrie '89, ce să fie? Vreo beție, un chef cu dame, o partidă de bridge? Să fi fost arestat? Ionescu s-a lăudat într-o gazetă scoasă de câțiva studenți anarhiști că în acele zile de haos l-ar fi ascuns să nu fie ridicat de Secu. Auzise că exista un mandat de aducere pe numele lui, eliberat de tov. procuror Antonache Pamfil, cel cu „mănăstire, maici, chef”! Încă o minciună sfruntată. Nu îl ascunsese nimeni, dimpotrivă. L-au denunțat pe unde au putut, cu telefonul și scrisorele anonime. Costache Zugravu a spus că l-a ajutat cu apă și sare în zilele negre când îl fugăreau agenții să-l calce cu mașina. Petcuș a declarat prin urbe că îl internase pe cheltuiala lui într-un spital sub nume fals. Prin oraș umblau troici, se zăreau fără binoclu în intersecții. Un soldat cu urdori la ochi, un milițian cu ochii după furat și un securist în civil. Petcuș pretindea cui voia s-asculte că ar fi salvat viața eroului nostru. Patria îi datora enorm, acum aștepta decorația și o proteză întrucât nu mai avea cu ce să mestece. Concurența între binefăcători era acerbă, destui se lăudau în acea iarnă că și-au pus pielea la saramură pentru dumnealui. Cum o arată destui martori, toți falși, dispuși să declare sub jurământ că erau născuți din Fecioara Maria. Chestia e că fiecare avea un Adam Bruno al lui, separat de toți ceilalți. Se găseau la discreție în vitrinele de pe bulevarde, în garderobele teatrelor, în recuzita teve. Fiecare juca în alt film, a se citi afiș. Tăchiță a zis la radio că i-a procurat haine și hrană, și i-a dat bani. I-a adus și fetele la futut într-o

vară caniculară. Popa Pripici i-ar fi cărat culori și pânze în ascunzătoare, să picteze în mare secret capodopera „Nud în oglindă”, azi valorează milioane de lire la Sotheby's. Perfect, numai că totul era o minciună. Se obișnuiseră atât de mult cu ea, încât trecea drept adevăr adevărat. Erau convinși că totul se petrecuse în realitate. Zapisescu a scris un eseu remarcabil despre „moartea tragică” unde făcea vorbire despre marele om. Îi deplângea dispariția și a afirmat sincer că suntem sfâșiați de durere. „O pierdere ireparabilă, Adam Bruno ne-a curcerit inimile pentru totdeauna.” De când s-a aflat trista veste, o ținea într-un plâns, și a rămas neconsolat.

Suntem un popor de hahalere, buni să facem impresie, a intervenit Ionescu. Intrigant fără pereche, poltron periculos. Avea obiceiul să citeze din opuri care nu s-au scris. Punea pe seama ta orice îi trecea prin tărtăcuță – trădări, curvii, furtișaguri, bacșișuri, beții, dezertări, denunțuri scârboase. Orice îi folosea să te înnegrească. Va fi de mare ajutor la opera de demolare a zeului nostru mai târziu, când Dăscălimea va hotărî să-l piarză. Ce imaginație pe acest domn! Nu avea rușine, obraz nici atât.

Articolul lui din Aurora era plin de amintiri, false toate. Nu trăise nimic din ce povestea. Nici nu era în țară, așa că nu văzuse nimic. Dactilografele au copiat articolul la indigo, muhaielele l-au multiplicat foto. Ghiță l-a citit într-o stație de metrou, l-a smuls de pe zid și l-a ascuns în servietă. L-a folosit la toaletă în aceeași seară. Articolul era o mărturie dialectică despre „faptele nemuritoare” ale lui Adam Bruno, „dispărut în noaptea revoluției”. Chichirezul poveștii era că nimeni nu l-a cunoscut. N-a dat nimeni vreodată nas în nas cu el. Pe scurt, hahalera de Bruno s-a nimerit prin preajmă

când s-au petrecut „marile evenimente care ne-au eliberat din sclavie”. Ce mai conta!? Imaginația făcea restul. Așa a ajuns cunoscut dincolo de cercurile rarefiatei noastre elite. Erau aceiași care s-au prefăcut că nu au auzit de el până în acea iarnă cu zăpadă însângерată. O figură marcantă a Dăscălimii, Zapisescu, rămas fără pâine îndată după revoluție, era în căutarea unei sinecuri. Scăpătase, de când nu mai era grangur. Mdeh, așa e cu revoluțiile, scurmă rahat. Ajunsesse cam fomist și pândea un os să-l înșface să îi sugă măduva. Atâtea posturi se găseau la liber, pentru carieriști serioși. Și-a făcut socoteala cum să parvină, să se ridice în rang, să fie căftănit și acceptat și de noua orânduire. Nu era deloc simplu pentru că putea a „fost” și deodorantele din comerț nu aveau niciun efect, constatase îngrijorat. Îți trebuie multe abilități, maniere, talent actoricesc, reflexe condiționate. Ei bine, într-un cerc, a declarat că l-ar fi văzut pe eroul nostru sfidând soldații care ținteau cu armele încărcate spre pieptul lui. Ce noapte minunată! Îndrăznețul a fost ridicat de subsuori și târât la Rahova unde a avut parte de un glonț în ceafă menit să îi curme suferințele. Am aflat că Adam Bruno a mierlit-o, dar nu la miezul nopții pe bariada de la Inter, ci în arest când se crăpa de ziuă. Există și versiunea că, ieșit de la pârnaie, ar fi făcut infarct la bordul coanei Elvira. Este mai romantic să mori când întinericul cu lumina se îngemănează la orizont. Această relatare anonimă ținând de folclorul Guberniei a impresionat. S-a aflat ce cuvinte a spus pentru viitorime când a intrat în celulă temnicerul cu pistolul încărcat. „A fost o crimă atroce, o tragedie shakespeariană!” s-a exprimat popa Pripici într-o discuție liberă cu ziariști străini. A doua zi, au apărut

fotografii în cotidianul Aurora. Îl înfățișau pe Adam Bruno: 1. student la Arte; 2. în tinerețea lui boemă; 3. într-un atelier pe strada Dionisie Lupu; 4. la birtul „Secera și ciocanul”; 5. vernisaj în Sala Dalles într-un grup de bărboși; 6. un trup carbonizat, identificat de un martor ca fiind al lui Adam Bruno. Un tatuaj reprezentând o sirenă pe fesa stângă, un inel de cositor pe deget, o dentiție paradită indicau că da, era cel căutat. Din păcate, rudele lui nu au fost găsite să identifice cadavrul conform procedurii. S-a aflat astfel că era singur pe lume. Nu mai trăia nimeni din neamul lui în mahalaua Uranus de unde se trăgea.

Din iarna/primăvara anului 1990, Adam Bruno a fost considerat îngerul salvator al Patriei iubite. Dăscălimea s-a înghesuit să îl proslăvească și să-l trateze ca pe unul care le aparținea trup și suflet. Altfel, ce rost avea? Cum e când un nimeni devine peste noapte zeu și este aclamat? Nu ajunsese el fără să fi vrut idolul mulțimilor? Ia încearcă să vezi cum e! Când totul în Gubernie depinde de un oarecare, se întâmplă ceva suspect. Ai întâlnit, cititorule, acest fenomen? Când unul de care nu a auzit nimeni este luat drept ceva sacru și i se ridică statuie în piața centrală. Să fii împovărat de ne-numărate daruri este supranatural. În ce-l privește pe Adam Bruno, linguşele și prosternările, pupatul picioarelor nu a încetat multă vreme. Nu este de mirare că a fost omul zilei. Se căutau figuri pentru a fi glorificate, să dea curaj poporului. Cel ales trebuia să adune laolaltă supraviețuitorii pentru a nu fi confundați cu proștii care au plătit libertatea dând la schimb prețul vieții. Lumea a căutat Isuși, ca întotdeauna când își pierde stăpânii și credința. Unul ca Adam Bruno a

ajuns la mare căutare, ceea ce e normal în asemenea circumstanțe, când istoria se dă peste cap.

Străinii care debarcau la București, cârduri de ziariști, rude dispărute prin lume, curioși pur și simplu, cum aterizau la Otopeni întrebau – unde îl găsim pe Adam Bruno? Nu întrebau de popa Pripici, de Zapisescu, de Petcuș. Faptul era jignitor, te obliga să-ți ștergi muci de la nas cu un șervețel. Umblau prin hoteluri și gări, prin redacții și ministere cu năsucurile umede. Mai erau și strâmbe, la 45 de grade. Toți vorbeau fonfăit, graseiau ca să pară interesanți. Nici nu știau bine cum îl cheamă pe sus-numitul Adam Bruno. El era gloria Guberniei, subiect de presă la Londra, Roma și Paris. Ei bine, la zisa întrebare nu s-a găsit măcar unu' să răspundă corect. Nimeni, domnule, nu știa să spună unde se ascunde salvatorul nostru. Auzelai o bâlbâială, mai mult o tăcere. Ce dacă în acel haos, idolii se fabricau pe bandă rulantă. Eroii nu se găseau prin mica publicitate, ieșeau în lume din realitatea sângeroasă. Se improviza – de la imaginea de ansamblu până la detaliu. Așa a nimerit Adam Bruno în galeria nemuritorilor! „E soarele de pe cer!” clama la un festin agricol Pavlache, după ce jefuise tot ce se putea vinde direct din portbagaj. A fost în carieră mereu atent să nu îi șutească vreunul actele din buzunar, toate false, că numai d-astea avea. A câștigat toate partidele de table indiferent de adversar. A fost mișto până când i-au agățat de veston decorațiile și s-a sfâșiat postavul. Noroc că Dăscălimea i-a ținut isonul. Țștia-s elita, bre, dacă nu ai aflat. Nu s-a auzit nicio notă falsă în acest cor, sunetul a fost de o puritate angelică. Toți au ținut să evoce anii petrecuți de eroul nostru în pușcărie și în azilul psihiatric Poiana Mare. Tova Athenaisa Perjoiu l-a prezentat

cu gesturi propagandistice unei asistențe revoluționare, citez: „e singurul opozant autentic și curajos din vremea odioasei dictaturi”. Asemenea vorbe făceau mare impresie, poporul vibra la unison, palmele se înroșeau, răgușeau scândând. Unele doamne resimțeau îndată o acută lipsă de aer. Omul obișnuit putea a subsuori nespălate, a DDT, a apă de Colonia, a căcat nevindajat, a șosete neschimbate de un an. Deschiderea evantaielor și a ferestrelor a fost de un neprețuit ajutor. Uneori respectivele pizdulici guberniale își reveneau în fire. Dacă vărsai o lacrimă, era perfect, cadra cu emoția profundă a maselor populare. Evenimentele tragice din acel timp au rămas vii în memoria tuturor. Minciuna nu-și făcuse încă loc, dar n-aș băga mâna în foc. Avea efect, nu ca azi când indiferența a cuprins întreaga societate. Lumea, neștiutoare, a îmbrățișat fratern figura marelui artist. Numele lui a circulat de atunci înapoi prin redacții, în cârciumi și saloane, în sălile de clasă. A apărut frecvent în graffiti pe ziduri. A fost bine primit pentru că era un necunoscut și nimeni nu avea ce să îi reproșeze. În plus nu își făcea apariția pe nicăieri și nu îl întâlnea nimeni. Era un singuratic. Nu frecventa balurile, recepțiile, vernisajele... Deloc monden acest personaj din mahalaua Uranus. Când totuși se întâmpla să se arate undeva, îi acoperea pe cei prezenți cu o privire absentă, chiar disprețuitoare. Nu avea ochi pentru nimeni.

Despre Adam Bruno se spuneau multe neadevăruri. Dăscălimea se servea copios din cadavrul lui. Lumea vorbea ca și cum l-ar fi cunoscut, i-ar fi înghițit respirația, ar fi fumat același chiștoc de țigară, și-ar fi pasat sticla de vin. O duduie a povestit că avea un copil cu el, rodul unui amor nebun din studenție. Ei, aș! Altul a pretins că au făcut armata împreună

la marină, în Agigea, deși în brevetul lui militar scria „soldat neinstruit”. Cutare s-a lăudat că îi câștigase banii la poker deși nu juca niciodată. Un bâlbâit a pretins că fuseseră la curve zusammen. Altul că au copilărit într-o curte din provincie, ce dacă nu-și amintea să fi fost vreodată copil. Avea bănuiala că se născuse adult. Sărise din mă-sa și luase poziție de drepti cu degetele la tâmplă. În plus, era bucureștean get-beget, trăit între Dealul Spirii și Arsenal. Nu cunoștea provincia. Niște dame rău famate din mahalaua Mătăsari s-au lăudat că l-au futut de l-au înnebunit. De aici încolo povestea se complică. Una a zis că avea o sculă cu un cap mare și roșu, bună de supt. Alta, din contră, că o avea sfrijită, nu era-n stare să satisfacă nicio femeie. Pe cine să crezi? O zurlie a zis că i-a fost nevastă legitimă, s-ar fi luat cu acte. Prezenta fotografii făcute la Sfatul popular. Secvența de răs era când îi aruncau aceste nerozii de față cu el, încercând să-l convingă că așa stau lucrurile. Ciudat, nu își amintea nimic din aceste fabulații, deși ceilalți jurau pe tot ce aveau mai scump! „Mânca-ți-aș, te mințeam eu pe matale!?” zicea vizaviul. Fiecare încerca să rupă o bucată din el cu dinții, cu ghearele, cu ce nimerea.

Dăscălimea avea reflexe bune, proceduri, obiceiuri și un trecut comun. De pildă, atacul în haită. Dacă unul dintre ei era atacat la baionetă într-o gazetă, ceilalți săreau la bătaie, nu lăsau nepedepsit pe infam. De rang se ține cu dinții, fraiere, dacă nu știai. Când lași să te sfideze careva, ai belit-o! Vei fi târât în glod începând chiar de mâine. Nu te mai respectă nimeni prin târg. Dacă haita te simte slab, te sfâșie. Când nu te știe lumea de frică, nu mai ai zile de trăit. Ajungi carne de rasol într-o măcelărie. După decembrie 1989, abnegația Dăscălimii a fost răsplătită în fel și chip.

Pe zidul căsuței de la Mărcuța, unde stătuse ascuns, s-a montat o placă comemorativă cu fanfară, granguri și tăierea unei panglici tricolore. Nu mai vorbesc de discursuri și aplauze. Lista celor prezenți cuprindea toți membrii. A lipsit inexplicabil doar Adam Bruno. A apărut domnișoara Lindic cu un sufertaș cu care zicea că i-a cărat mâncare gătită de mânuțele ei în vremuri de restriște. I-o trecea peste gard să nu sufere de foame, nefericitul, și să-l pierdem pe cel mai strălucit dintre ai noștri. A impresionat generozitatea cu care a donat sufertașul pentru muzeu. De la Cotroceni, a fost răsplătită cu un portjartier și un sutien, ambele ultima modă, cu clipsuri. I s-a oferit și o pensie; mare lucru, pentru că nu avea vechime și rămăsese muritoare de foame. Servise în bordel la Hala Traian. Ce dacă la Mărcuța, în casa aceea din Pantelimon, Adam Bruno nu a locuit nicio noapte. La Administrație apărea la rubrica „adresă” în perioada menționată că au stat cu chirie familia Ghighi Pizduleț cu cinci copii, nevastă, trei curcani și un câine surd pe nume Lord. Nici urmă așadar de Adam Bruno. Încă o poveste din care câțiva șmecheri au tras foloase. S-au descurcat răspândind cu nerușinare mitul curajului lui neprecupețit. Circulă asemenea istorii prin urbe, toate false.

Publicul s-a adaptat din mers. Sliñoșii, lumpenii, habarniștii, chibiții, ștoarfele, căuzașii s-au devotat lui Adam Bruno. Toți aveau ceva sfânt, oricât de ticăloși ar fi fost în trecut. Au lucrat voluntar la cultul lui, croind parascovenii. Au spălat marmura și au scrijelit-o cu cuiul, Tanța & Bebe = love! Vechii idoli, zei și semizei deopotrivă, au dispărut de pe firmament, odată cu regimul lui Pazvante – unul nu a supraviețuit după decembrie 1989. Cerul a fost populat cu figuri

noi, iar societatea a revenit la ordine și legi. Furia, anarhia și haosul se cereau alungate. Mulțimea se preta la entuziasm și ură, deopotrivă. Obişnuia să se prosterneze, să preamărească, dar și să întoarcă spatele. Avea o plăcere nebună să arate prețuire oricui putea. Meteahna te scutește să comiți fapte de curaj și să probezi că ai avea caracter. Adam Bruno era singurul din Gubernie tăiat pe acest tipar. Lumea și l-a asumat. Un cadavru nu poate să vorbească de sub pământul înghețat unde a fost azvârlit de gropari într-o noapte. Era un mare avantaj și s-au agățat de el. Era omul care le trebuia – mort/copt, zeificat, indiferent la starea de agregare – lichidă, gazoasă, solidă. Cultul lui s-a încheat din nimic, cum ziceam.

Dăscălimea și ai lor au cerut autorităților deschiderea unei mari retrospective, să fie învățătură de minte celor care au supraviețuit. Ideea era să meargă lumea în pelerinaj, să pupe moaștele, să aibă revelația harului său inegalabil. Se plănuia serios fondarea unei noi religii cu figura lui solară în centrul universului. Poporul avea mare nevoie de unul ca el. Sala Dalles trebuia să strângă laolaltă lucrările lui, să i se amenajeze cultul, astfel încât să devină templul magnificei noastre revoluții. Era prima expoziție din biografia lui atât de încărcată. Cât a fost în viață, nu a expus nicăieri. Adam Bruno devenise figura esențială a noii credințe a Guberniei. Nu e de mirare că au apărut îndată devotații. Exact ce le trebuia. Folclorul acoperea restul de peisaj. Toți bucureștenii îl cunoșteau, îl tutuiau, îi știau hachițele și adresa. Îl recunoșteau după mers, după haine și miros, după vorbe de duh. A devenit grabnic o fărâmbă din viața lor. Le anima amintirile, le înlocuia pe cele reale cu altele confecționate. Totul era fum și amăgire.

Vernisajul de la Dalles a fost o ceremonie de prosternare la picioarele lui nespălate. Societatea se făcea vinovată că într-o vreme l-a exclus și l-a lăsat singur să înfrunte stihiiile. Lumea a vrut să se curețe de păcate și să-și ceară iertare. Gubernia se purifica pentru a supraviețui în aceeași familiară ticăloșie în care trăia de secole. l-a adus laude marelui dispărut. Cum absentă, nu a avut cum să roșească. Au apărut o puzderie de discipoli dornici să povestească cum s-au hrănit din lumina Lui. Era cât se poate de adevărat că avea o aură în jurul capului. Nu a făcut uz de ea niciodată, cum a zis la locanta lui Gherase un tovarăș de beții. Era suficient să te mângâie pe creștet Adam Bruno, să-ți ia durerea cu mâna. S-au ales câțiva apostoli să dea în scris versiunea oficială despre pildele și faptele lui mărețe. S-au înregistrat programe teve și radio care au evocat personalitatea lui inegalabilă. A fost o șansă pentru acest popor lipsit de sfinți să apară, în sfârșit, unul la lumina zilei. Era o cerere foarte mare pe piață și s-a scris în colectiv, la repezeală, o broșură despre minuni, învățăături și miracole. Un număr de străzi din orașele care i-au purtat pașii și-au schimbat numele. Deciziile au fost luate în aplauzele consiliilor revoluționare locale. La București, un scuar și o stație de autobuz s-au numit „Adam Bruno”. De Ziua morților a fost publicată o antologie cu extrase din zicerile lui. Se știe că îi plăcea să mângâiească diverse chestii pe caiete dictando. S-a tipărit o carte omagială cu texte despre el, redactate de acoliți. La ea și-au adus obolul membrii marcanți, veteranii, numele grele. Au redactat contribuțiile, nu mai dau lista lor. Articole, eseuri, evocări. Nu contează că au pretins nerușinați că le-au scris demult, când cenzura tăia și spânzura, iar numele lui Adam Bruno era interzis. Falsul a

fost trecut cu vederea întrucât slujea o cauză justă. I-au scris cu zel o biografie, cea imaginară, nu cea reală. S-au debitat nerozii, i-au ridicat osanale, jegul nu a lipsit. Îl găseai la liber între degetele delatorilor, alea cu care scriau note informative. A fost tradusă și prezentată la un târg de carte unde a stârnit interes maxim. Disidenții erau la modă, cei care suferiseră în aziluri psihiatrice și prin pușcării, asemenea. Adam Bruno a fost deplâns, descântat, afumat cu tămâie. I s-au dedicat cântece executate în amfiteatre, parcuri, pe bulevarde, la proteste, voce și chitară. Destui și-au amintit de timpurile când beau prin birturi filați de agenți... Nene, ce nostalgie i-a cuprins! Ce vremuri am trăit! Pizda se găsea gratis, nu prea era de potol, berea se dădea la halbă.

Schepsisul acestei istorii este că niciunul dintre cei care îi propovăduiau învățăturile nu fumase măcar o țigară cu el. Cei care debitau pe la colțuri povești despre zeu, fabulau. Cu toate astea, când ucenicii îi pomeneau numele, te ridicai în picioare și ascultai smerit. Chiar dacă te pișai pe tine, nu mișcai în front! Erau hămesiți să asculte poveștile, nu conta ce fel. Așa mergeau lucrurile în acele timpuri. Murise o lume, se năștea alta. Realitatea era secondhand, basmele făceau mai mult decât orice. Imaginarul trebuie neapărat umplut cu substanță. Niciunul dintre cei care au invocat ființa lui sacră nu îl frecventase. Adam Bruno fusese un paria cu apucături periculoase. Un exemplu lămuritor – în perioada de „represiune și cenzură”, Caracuda îl trata ca pe un nelegiuit. Îi reproșau zisele, îl certau că vorbea gura fără el. Turuia și nu te lăsa să scoți o vorbă. Pesemne din cauză că era surd de-o ureche. I se trăgea de la un caft administrat în beciurile Securității. Dacă îi scoteau ochii să nu mai picteze!? V-ați gândit la asta,

proștilor? Uneori putea a nespălat – vâna prin parcuri fluturi și vrăbii, dormea pe o bancă în autogara Filaret. Alteori locuia între ambalaje de carton în parcare de la Dristor. Antipatic, tipul! La beție te pupa lung pe obraji, îți plângea cu capul pe umăr. La despărțire te afurisea. Se dădea în spectacol, te porcăia în gura mare. Străpungea aerul cu deștul arătător și te înjura de crucea cui te-a făcut și de dumnezeii mă-tii. Toți pricepeau despre cine era vorba – multiubitul Pazvante, până când a fost ciuruit de Crăciun în '89. Rămânea în apropiere numai agentul de la Filaj să noteze ce a zis, să îl raporteze la sfârșitul zilei. O puzderie de delatori au fost plasați printre bețivi, galeriști, șarle și lumpeni. Amploaiați, dizeuri, mocofani, profi și otrepe. Pe eroul nostru îl găsim în pagina de istorie, pe verso, printre cei care au pierdut partida. Luzării, bre, îi știi mata! Pe lista cu zavrăgii, terchea-berchea, trădători, delincvenți și interlopi. A fost un trouble-maker, dădeai de belea dacă te țineai prea aproape de el. Îi țineau companie alcoolicii, cerșetorii, lumpenii și ratații – cei care nu aveau nimic de pierdut.

S-a luat de la groapa comună un cadavru de aceeași vârstă și înălțime. La ordin, legistul – anonim – împreună cu procurorul Antonache Pamfil au acoperit înscenarea cu documente – bineînțelese plastografiate. A fost înmormântat cu onoruri militare. Populația Guberniei să zică mersi! Îi trebuia o distracție oricum. Fanfară, salve de tun, discursuri și artificii. Numele lui Adam Bruno a fost rostit cu maxim respect. Timpul a lucrat harnic în beneficiul său. A fost considerat un artist blestemat din specia geniilor neînțelese care mor în sărăcie, detracați, uciși de sifilis sau ftizie, dacă nu se sinucid. Societatea și-a confecționat idolul de care avea trebuință.

Adam Bruno a intrat în eresurile maselor populare și păturii culte, deopotrivă. Oh, cât de mult i-au simțit lipsa în trecut! S-a vorbit despre el cu însuflețire ca și cum ar mai fi în viață. Ideea că nu mai trăia și putrezea sub ploi era insuportabilă. Deși mort, s-a raportat că bea într-un birt cu camionagiii, la capătul tramvaiului 3, lângă catedrala Sfântul Iosif. A fost identificat că vindea ziare la o gură de metrou. Cineva l-ar fi văzut așteptând să schimbe pneurile de iarnă cu cele de vară la atelierul auto pe Bărăției 41. Nimeni nu a luat în seamă aceste narațiuni apocrife. Încăpățânați mai erau locuitorii Guberniei noastre! Clar, nu se puteau nicicum despărți de el. De ajuns că pe o cruce de marmură din Cimitirul Eroilor este gravat numele lui – alea G/locul 14. Dintr-un jeep kaki a coborât Pavlache în mare ținută și a ordonat să se cioplească frumos cu dalta numele „Adam Bruno”. Un pietrar a executat lucrarea în aceeași noapte. După ce a încasat banii, a trecut vizavi la birtul „Vrerea Domnului”, s-a așezat cu curul pe bordură. A băut singur conținutul unei sticle de rachiu. „Să fie primit!” a închinat vorbind singur.

La o săptămână, Ghiță a scris în Aurora că mormântul este gol. Dezvăluirea a stârnit o mare emoție. Vestea a făcut o puzderie de titluri pe pagina întâi. Răspândirea numelui Adam Bruno a luat o mare amploare. S-a zis că a înviat, a părăsit groapa și s-a ridicat la Ceruri. Existau martori dispuși să declare sub jurământ.

„Cartierul Uranus îi aparținea. Era născut și crescut acolo – câteva generații făcuseră străzi, ganguri, pasaje, scuaruri, case, grădini. Cișmele, ferestre, balcoane, prăvălii, ateliere... Visa stațiile de tramvai, florăriile, maidanele. Dar câte nu!? Le cunoștea istoria, se confunda cu tot ce era în jur, pasionat de tot ce fusese îngropat acolo. Trecutul era prezent. Niște stafii rătăceau pe cornișe, coborau pe streșini, lăsându-se pe burlane în curțile gospodarilor să bea apă de la cișmea. Se vedea înconjurat de ele. Erau personaje vii, scoteau limba, făceau reverențe, chicoteau, ridicau pălăria, salut! Le picta așa cum ieșeau din neant. Halucinațiile se încarnau îndată. Apariții supranaturale, nori pe cer, fum. Făcea schițe tot timpul printre tarabe, în birturi, la cinema, prin biserici, la autogară. Buzunarele lui erau doldora de mângăleli. Era lumea lui. Chiriași alunecând prin zăpadă, înfofoliți în paltoanele lor cu nasturi rupți. Bătrâni așteptându-și sfârșitul pe o bancă în parc. Cumetre înșelate la cântar. Ciurda de copii păzită cu joarda de un pedagog năsos. Bețivi prăvăliți în scârână prin scuaruri. Vecini care jucau table până se întuneca. Babe în negru, cu broboade la gură, aprindeau lumânări la Alba-Postăvari sau Antim. Scos din lumea lui, Adam n-ar supraviețui nici măcar o zi.”

STELIAN TĂNASE

„Umanitatea din cartea lui Stelian Tănase stă sub semnul «marii nerușinări», nu are reticențe în a-și da poalele peste cap și a-și expune aproape cu voluptate diformitățile sufletești. Este o umanitate reziduală, apocaliptică, peste care planează amenințarea sfârșitului, iar Stelian Tănase își asumă rolul de a-i scrie povestea, în cheia aceluia realism parodic și caricatural care constituie, cred, nota distinctivă a romanelor sale.”

OCTAVIAN SOVIANY

„Când apare un geniu adevărat, îl cunoști după acest semn:

proștii se coalizează împotriva lui.”

JONATHAN SWIFT